ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 29 (7937)
ФЕВРАЛИИН 3
ПЯТНИЦА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Тарилгынгаа бүхы талмайда хүсэд нормоорнь хүрэхэ хартаабхын үрэһэнэй фонднуудые бэлэдхэхэ ябадал хангаха, үрэһөөр дутамаг колхозууд ба совхозуудта хартаабхын үрэһэ худалдан абаха, үгышье һаа хүдөө ажахын бусад продуктнуудаар андалдан абаха хэрэг эмхидхэхэ, хартаабхын үрэһэнэй фонднуудай хэр зэргэ хадагалагдажа байһаниие шанга хиналта доро абаха. Тарилгын нормые али бүхы аргаар доошолуулха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ.

(Хартаабха, овощь тарижа ургуулга ба бэлэдхэлые ехэдхэхэ тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1956 оной январиин 30-най тогтоолһоо).

Хартаабха, овощь тарижа ургуулга ба бэлэдхэлые ехэдхэхэ тухай

КПСС-эй Центральна Комитедэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1956 оной январиин 30-най тогтоол

...таабха, овощь тарижа ургуул... бэлэдхэлые ехэдхэхэ тухай ...С-эй ЦК-гэй сентябрьска Пле... шиидхэбэриие дүүргэлтэ бол...ой эсэстэ һүүлэй хоёр жэлэй ... дотор колхозууд хартаабха ...овощь таридаг талмайгаа үргэд... эдэ культурануудай валовой ...улбариие ба бэлэдхэлые ехэд... байна гэжэ КПСС-эй Цент... Комитет ба СССР-эй Мини...үүдэй Совет тэмдэглэнэ. Зүгөөр ...абха ба овощь тарижа ургуул... бэлэдхэхэ хэмжээн тон дутамаг ...ар, энэнь городуудай ба про...енна центрнүүдэй хүн зоной ...ургажа байгаа хэрэглэмжые, ...рэшэлэн болбосоруулдаг про...енностиин эрилтэнүүдые хан...гүй. Ниитын малажалда тэжээл..., хартаабха бага хэмжээтэй...гаргашалагдана.

...охон областьнуудта, хизаар...а ба республиканuудта пар..., советскэ болон хүдөө ажахын ...ууд эдэ хоолой эдэ шухала ... турануудые тарижа ургуулха ...лда зохихо анхарал табинагүй. ...абха ба овощь тарижа ургуул... ...ротехникэ олохон колхозуудта ... хэмжээндэ байһаар зандаа, ...ын болзорнууд хойшо татаг... ...ряд хоорондын элдүүрилгэ ба ...га саг болзортоо үнгэргэгдэ..., энээн дээрэһээ боложо урга...аар абтана, гээлтэ ехээр гара... Эдэ культурануудые тарижа ...ха түргү арганууд һулаар ...рүүлэгдэнэ. Хартаабхын үрэһэ ...хэлгэ хайша хэрэгээр ябуулаг...

Машинно-тракторна станци...өөһэдтөө байһан техникые хан...гүйгөөр хэрэглэнэ, хартаабха, ... тарижа ургуулха ябадалдань ...озуудта багаар туһална.

...ртаабха, овощь тарижа ургуул... хангалтагүй байдалтай байһа...азгэ шалтагааниинь юуб гэхэ... колхозууд ба колхозниггууд эко...ческа талаараа дутамагаар ур...улагдана. Мүнөө үедэ байгаа ...хэлэй болон худалдач абадаг ...сэнгүүд хартаабха, овощь тари... ургуулга ба бэлэдхэлые ехэдхэ...ргэтэ туһа дүхэм боложо үгэ... Ажахын эдэ һалбаринуудһаа ...озууд бага ашаг олзо абана.

...эдхэлые үнгэргэхэ ба хартааб... овощь худалдаха хэрэгтэ ехэ ду...ууд бии. Хартаабха, овощь иишэ ...нь шэрэхэ, хадагалха үедэ ехэ ...нүүд гарана, энээнһээ боложо ...дэ материальна гарза хохидол ...эгдэнэ. Худалдаа наймаанай ...изацинуудта хартаабха, овощь ..., хадагалха талаар гарадаг ...шанууд тон ехэ байһан зандаа.

... культурануудай талаар горо... болон промышленна центр... хүн зоной али бүхы хэрэг...ые, болбосоруулдаг промыш...стиин эрилтэнүүдые хангахын ... хартаабха, овощь тарижа ур...гые ехэдхэхэ зорилготойгоор ...С-эй ЦК, СССР-эй Министр...эй Совет иигэжэ тогтооно:

... Энэ байгаа 1956 ондо хартааб... овощь тарижа ургуулгые эрид ...лүүлхын тула, эдэ культура...ые бэлэдхэхэ ба худалдан аба...гүрэнэй түсэбүүдые заатагүй ...хын тула бүхы шухала хэм...үүдые абахыень СССР-эй Хү...ажахын министерствые, СССР-... Совхозуудай министерствые, ...Р-эй Эдеэ хоолой товарнуудай ...шленностиин министерствые, ...а республиканудай компар... ЦК-нуудые, партиин крайко...ые ба обкомуудые, республика...ай Министрнүүдэй Соведүүдые, ...гүйсэдкомуудые, облгүйсэдко...ые уялгалха. Иимэ зорилготой-

... тарилгынгаа бүхы талмайда ... нормоорнь хүрэхэ хартаабхын ...эһэнэй фонднуудые бэлэдхэхэ яба... хангаха, үрэһөөр дутамаг колхо... ба совхозуудта хартаабхын үрэ... ...удалдан абаха, үгышье һаа хүдөө ажахын бусад продуктнуудаар андалдан абаха хэрэг эмхидхэхэ, хартаабхын үрэһэнэй фонднуудай хэр зэргэ хадагалагдажа байһаниие шанга хиналта доро абаха. Тарилгын нормые али бүхы аргаар доошолуулха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ.

Ойрын хоёр жэл соо бүхы талмай дээрээ эрхим һайн шанартай хартаабха таридаг болохо зорилготойгоор колхозууд ба совхозуудта үрэһэ бэлэдхэлгые һайжаруулха, тиихэ зуураа хартаабхын эртэ үрэжэдэг, ган гасуурта һаатадагтүй сортнуудай тарилгын талмайе үргэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха.

Б) хартаабха ба овощной культурануудые тариха газарта органическа үтэгжүүлгэ, илангаяа торфтой шэбхэ ба торфын шүүһэтэй холимол үтэгжүүлгэ компостнуудые ехээр хэрэглэдэг болохо. Тэрэнэй тулада колхозуудта ба совхозуудта торф малтан абалга эмхидхэхэ, холимол үтэгжүүлгэдэ орохо торфые саг болзортонь бэлэдхүүлхэ. Сельхозснабай складуудһаа минеральна үтэгжүүлгэнүүдые саг болзор соонь абаашаха, тэдэниие зүб мүрөөр хэрэглэхэ ябадал хангаха.

В) хартаабха, овощь таридаг, ряд хоорондын элдүүрилгэ хэдэг ба хуряадаг бүхы хүдөө ажахын машинануудые ойрын саг соо заһабарилжа дүүргэхэ, эдэ машинануудта ажаллахын тула машинистнууд ба прицепщигүүдые хүрэхэ хэмжээгээрнь бэлэдхэхэ. Тиихэ зуураа хартаабха таридаг ба рассада һуулгадаг машинануудта хүдэлмэрилхэ кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал табиха.

Г) колхозуудта ба совхозуудта хартаабха, овощь тарижа ургуулгада хайша хэрэгээр хандадаг ябадалые болюулха. Эдэ культурануудай тарилгын талмайе бригаданууд ба звенонуудта даалган үгэхэ, тиин үндэр ургаса абаха хэрэгтэнь тэдэ бригаданууд ба звенонуудта али бүхы аргаар туһаламжа үзүүлдэг байха. Хартаабха, овощиин үндэр ургаса хуряаһанай түлөө нэмэлтэ түлбэриие саг соонь, хүсэд дүүрэнээр үгэхэ ябадалые шанга хиналта доро абаха;

Д) хартаабха, овощной культурануудые тарилга, илангаяа ряд хоорондын элдүүрилгэ ба хуряалгые агротехническэ эрхим болзорнуудта үнгэргэхэ ябадал туйлаха;

Е) квадратно-гнездовой болон квадратна аргаар тарилга хэхэ, хартаабхын эхые яровизацилха, торф нэгшээгдэһэн горшоогхонуудта рассада ургуулха, хартаабха ба овощной культурануудта органо-минеральна холисонуудые ба бактериальна үтэгжүүлгэнүүдые оруулха гэхэ зэргын агротехническэ аргануудые хартаабха болон овощной культурануудые тарижа ургуулхадаа хаа хаанагүй хэрэглэхэ. Тариха үедөө томо хартаабхануудай бултайһан эшэтэй талыень отолжо, мүн хартаабхын нюдэнүүдтэй талыень отолоод һуулгаха. Тиихэ зуураа, агротехническэ заабаринуудые нарийһаар сахижа, минеральна, нютагай үтэгжүүлгэнүүдые болон органо-минеральна холисонуудые заатагүй оруулалсаха.

2. Город шадарай колхозуудта овощной культурануудые ехээр таридаг болгуулха, уһалагдадаг ба шиигтэй газарнуудта хартаабха, овощь таридаг талмайе ехэдхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй гаргаһан тогтоолые СССР-эй Хүдөө ажахын министерство, СССР-эй Совхозуудай министерство, нютагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна гэжэ тэмдэглэхэ. Энэ талаар саашадаа нэмэлтэ хэмжээнүүдые абахыень тэдэниие уялгалха.

3. Хартаабха, овощь тарижа ургуулга, бэлэдхэл ба худалдалгые ехэдхэһэнэй түлөө колхозуудые экономическа талаарнь урмашуулхын тула 1956 оной ургасаһаа эхилээд, хартаабха ба овощиин бэлэдхэлэй, худалдан абалгын сэнгүүдые дээшэлүүлхэ:

А) Колхозуудһаа, колхознигуудай ба бусад гражданинуудай ажахынуудһаа тушаагдадаг хартаабхада иимэ сэн тогтоохо: Московско, Архангельска, Великолукска, Вологодско, Владимирска, Горьковско, Ивановска, Калининградска, Калининска, Калужска, Кемеровскэ, Куйбышевска, Ленинградска, Молотовско, Новгородско, Новосибирскэ, Иркутска, Псковско, Рязанска, Свердловско, Тульска, Челябинска, Ярославска, Арзамасска, Смоленскэ, Брянска, Ростовско, Грозненско, Каменскэ, Белгородско, Воронежско, Кировскэ, Костромской, Курска, Липецкэ, Орловско, Тамбовско областьнуудта, Краснодарска ба Ставропольско хизаарнуудта, Дагестанска АССР-тэ, Кабардинска АССР-тэ, Северо-Осетинскэ АССР-тэ, Башкирска АССР-тэ, Татарска АССР-тэ, Коми АССР-тэ, Украинска ССР-эй Ворошиловградска, Днепропетровско, Житомирско, Киевскэ, Сталинска, Сумска, Полтавска, Харьковска, Черниговскэ, Одесскэ, Крымскэ, Херсонско, Запорожско, Николаевска, Львовско, Тернопольско, Закарпатска областьнуудта, Белорусска ССР-эй Минскэ, Могилёвско, Гомельско ба Гродненско областьнуудта, Литовско ССР-тэ, Латвийска ССР-тэ, Эстонско ССР-тэ, Карело-Финскэ ССР-тэ, Азербайджанска ССР-тэ, Грузинска ССР-тэ, Армянска ССР-тэ—орой тушаагдаһан тонно хартаабхын түлөө—330 түхэриг бэлэдхэлэй сэн, 530 түхэриг худалдан абаха сэн тогтоохо, мүн тэрэшэлэн июлиин 31 хүрэтэр тушаагдаа һаань, тонно эртын хартаабхада—750 түхэриг худалдан абаха сэн тогтоохо, августын 1-һээ 15 хүрэтэр тушаагдаа һаань—600 түхэриг, августын 16-һаа 31 хүрэтэр тушаагдаа һаань—400 түхэриг сэн тогтоохо;

Приморско, Хабаровска хизаарнуудта, Амурска, Камчатска, Магаданска, Сахалинска областьнуудта, Якутска АССР-тэ, Тюменскэ областиин Ханты-Мансийска ба Ямало-Ненецкэ национальна округуудта орой тушаагдаһан тонно хартаабхын түлөө—450 түхэриг бэлэдхэлэй сэн, 800 түхэриг худалдан абаха сэн тогтоохо, мүн тэрэшэлэн июлиин 31 хүрэтэр тушаагдаа һаань, тонно эртын хартаабхада—900 түхэриг худалдан абаха сэн тогтоохо, августын 1-һээ 15 хүрэтэр тушаагдаа һаань—750 түхэриг, августын 16-һаа 31 хүрэтэр тушаагдаа һаань — 650 түхэриг сэн тогтоохо.

Узбекскэ ССР-эй, Таджикска ССР-эй, Туркменскэ ССР-эй, Казахска ССР-эй Джамбульска, Гурьевска, Кзыл-Ординска ба Южно-Казахстанска областьнуудай, Киргизскэ ССР-тэ Ошско, Джалал-Абадска областьнуудай, Астраханска, Читын областьнуудай ба Бурят-Монголой АССР-эй колхозуудые, колхознигууд ба бусад гражданинуудай ажахынуудые 1956 онһоо эхилээд, гүрэндэ уялгата ёһоор хартаабха тушаалгаһаань сүлөөлхэ. Зүгөөр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1955 оной декабриин 8-най № 2038 тогтоолоор гаргагдаһан хартаабха бэлэдхэлэй ба худалдан абалгын ниитэ түсэб хубилгагдахагүй. Хартаабха гүрэнэй худалдан абаха ябадалые хирэ зэргээрнь ехэдхэхэ.

Дээрэ заагдаһан республиканууд ба областьнуудта орой тушаагдаһан тонно хартаабхын түлөө — 530 түхэриг худалдан абаха сэн тогтоохо; июниин 30 хүрэтэр тушаагдаа һаань — 750 түхэриг, июлиин 1-һээ августын 1 хүрэтэр тушаагдаа һаань — 600 түхэриг сэн тогтоохо.

Бусад бүхы республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудта орой тушаагдаһан тонно хартаабхын түлөө — 250 түхэриг бэлэдхэлэй сэн, 450 түхэриг худалдан абаха сэн тогтоохо, мүн тэрэшэлэн июлиин 31 хүрэтэр тушаагдаа һаань, тонно эртын хартаабхада — 700 түхэриг бэлэдхэлэй сэн, августын 1-һээ августын 15 хүрэтэр тушаагдаа һаань — 550 түхэриг, августын 16-һаа августын 31 хүрэтэр тушаагдаа һаань — 350 түхэриг сэн тогтоохо.

Бүхы республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудта январиин 1-һээ мартын 1 хүрэтэр колхозуудай хартаабха худалдаа һаань, дээрэ хэлэгдэһэн сэндэ 1 тонныи 60 түхэриг нэмээхэ, мартын 1-нэй һүүлээр 90 түхэриг нэмээхэ;

Б) үрэһэ бэлэдхэдэг колхозуудта уялгата бэлэдхэлдээ оруулһан, МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэри үгэһэн ба гүрэндэ худалдаһан эрхим шанартай хартаабхын түлөө, мүн тэрэшэлэн үрэһэ болохоор эрхим шанартай хартаабха тогтоогдоһон түсэбэй ёһоор тушааһан совхозуудта 1956 оной ургасаһаа эхилээд, нэмэлтэ түлбэри тогтоохо. Тэрэ түлбэриинь иимэ хэмжээтэйгээр үгэхэ: нэгэдэхи категориин эрхим шанартай 1 тонно хартаабхын түлөө 120 түхэриг, хоёрдохи категориин һаань — 60 түхэриг.

Эртэ ургадаг сортын үрэһэнэй хартаабха худалдан абаха иимэ сэн тогтоохо: нэгэдэхи сортовой категориин тонно хартаабхын түлөө 1200 түхэриг, хоёрдохи сортовой категориин тонно хартаабхын түлөө 1000 түхэриг.

СССР-эй Совхозуудай министерствотэй, СССР-эй Финансын министерствотэй зүбшэжэ, элитнэ хартаабха худалдан абаха шэнэ сэн тогтоохо эрхые СССР-эй Хүдөө ажахын министерстводэ олгохо.

4. Колхозуудһаа, колхознигуудай болон бусад гражданинуудай ажахынуудһаа абтаһан овощиин бэлэдхэлэй ба худалдан абаха сэнгүүдые 1956 оной ургасаһаа эхилээд 70 процент хараатайгаар дээшэлүүлхэ. Культура бүхэндэ дунда зэргээрнь иимэ хэмжээтэйгээр тогтоохо (1 тонно оруулһанай түлөө түхэригөөр):

	бэлэдхэлэй сэн	худалдан абаха сэн
Капуста	250	380
Һонгино	900	1800
Үгэрсэ	650	800
Морковь	450	700
Столовын свёкло	300	500
Помидор	700	900

Областьнууд, хизаарнууд ба республиканудта хабсаргалтын ёһоор дээшэлүүлхэ.

Чесногто килограммайһь түлөө бэлэдхэлэй сэн — 4 түхэригөөр, худалдан абаха сэн — 8 түхэригөөр дээшэлүүлхэ.

Амтатай перец, баклажан, хальһатайгаа байһан ногоон горох, кабачкида худалдан абаха сэнгүүдыень дунда зэргээрнь 75 процентээр нэмээхэ.

5. 1956 оной февралиин 1-һээ хойшо овощной, бахчева культурануудай ба тэжээлэй корнеплодуудай сортовой үрэһэнэй худалдан абаха сэнгүүдые СССР-эй Финансын Министерствотэй зүбшэжэ, дунда зэргээрнь 12 процентээр, худалдаха сэнгүүдые 7,5 процентээр дээшэлүүлхыень СССР-эй Хүдөө ажахын министерстводэ зүбшөөл үгэхэ.

Сортсемовощиин үрэһэнэй ажахынуудай тоодо оруулагдаһан үрэһэ абадаг колхозуудые овощь уялгата ёһоор тушаалгаһаа сүлөөлхэ.

6. Парник ба теплицэдэ ургуулагдаһан овощь, ногоон эдеэ, эртын ба оройн овощь, хартаабха колхозуудһаа сэхэ магазинуудта, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта, городской базануудта, газарай холоһоо болонгүй һаадгүйгөөр тушаажа абаха, тиихэдээ тэдэнэй түлөө 15 процент доогуур рознично сэнгыень түлэхэ гэжэ СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствые уялгалха.

Магазинуудта, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта овощь, хартаабха тушааха колхозууд болон совхозуудые жэл бүри даалгажа үгэхэ гэжэ областьнууд ба хизаарнуудай гүйсэдкомуудые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые уялгалха.

7. Колхозуудай овощь ехээр буйлуулдаг болохын зорилгоор:

А) сэхэ магазинуудта, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта дабһалһан үгэрсэ, дабһалһан помидор, дараһан капуста болон буйлуулагдаһан бусад овощь 15 процент доогуур рознично сэнгээр тушааха эрхэ колхозуудта олгохо.

Уялгата тушаалгынгаа тоодо оруулан, дабһалһан үгэрсэ ба дараһан капуста сэхэ магазинуудта, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта, мүн тэрэшэлэн эд хэрэглэгшэдэй кооперациин бэлэдхэлэй пунктнуудта колхозуудай тушаахада тоосон абалгын иимэ эквивалент тогтоохо:

1000 килограмм дараһан капустын түлөө 1500 килограмм дарагдаагүй капуста.

1000 килограмм дабһалһан үгэрсын түлөө 1500 килограмм дабһалагдаагүй үгэрсэ;

Б) дабһалһан ба дараһан овощь тушаажа абаха гэжэ колхозуудтай договор баталха зуураа, худалдан абаха продукциингаа үнэ сэнгэй 25 процент мүнгыень авансаар үгэхэ эрхэ Центросоюзда олгохо. Иимэ аванс үгэхынь тула эд хэрэглэгшэдэй кооперациин организацинуудта мүнгэ табиха гэжэ СССР-эй Госбанкые уялгалха.

В) бэлэдхэлэй пунктнуудта дабһалһан ба дараһан овощь колхозуудай тушаахада бэлэдхэлэй болон худалдан абалгын тогтоогдоһон үнэ сэнһээ гадна, декабриин 1-һээ хойшо тонно продукциие һарын турша соо хадагалһанайнь түлөө колхозуудта 15 түхэриг түлэхыень эд хэрэглэгшэдэй кооперациин организацинуудта зүбшөөхэ.

8. Овощь буйлуулхын бочко хэхын тула 1956 онһоо эхилэн, овощь дараха ба дабһалха пунктнуудые эмхидхэхыень колхозуудта һайшаан дурадхаха. Модоной ажахынуудай хэдэг үрэ жэмэсэй ба овощиин бочконуудые СССР-эй Хүдөө ажахын министерство колхозуудта худалдаха зэргэтэй.

9. Москва, Ленинградай гурба һарын хэрэглэмжые хангаха хэмжээтэй хартаабха болон буйлуулагдаһан овощь хадагалхаар материально-техническэ база хартаабха, овощь бэлэдхэдэг районуудта ойрын 2—3 жэл соо барихыень Центросоюзые, СССР-эй Совхозуудай министерствые уялгалха.

Зургаан һарын хэрэглэмжые хангаха хэмжээтэй хартаабха, овощь хадагалха хранилищинуудые Москвада, Ленинградта ба бусад томо городууд болон промышленна центрнүүдтэ 1956—1957 онуудай турша соо бариха гэжэ СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствые уялгалха.

Хартаабха, овощь бэлэдхэхэ, хадагалха ба буйлуулха материально-техническэ базые һайжаруулха, үргэдхэхэ тухай дурадхалнуудые хоёр һарын турша соо зохёожо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ үгэхыень СССР-эй Худалдаа наймаанай министерстводэ, СССР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерстводэ, СССР-эй Совхозуудай министерстводэ, Центросоюзда даалгаха.

10. Бэлэдхэлэй пунктнуудта хартаабха, овощь шэрэлгэдэ колхозуудай транспортые ехээр хабаадуулхын ба энэ талаар колхозуудай материальна урмашалые дээшэлүүлхэ шухала байһаниие хараадаа абажа, хартаабха, овощь шэрэһэнэйнь түлөө колхозуудта единэ тарифай ёһоор 25 процент нэмэлтэтэйгээр түлөөһэ үгэхэ. Колхозой автотранспортые элсүүлгэдэ бэлэдхэлэй организацинуудай гаргашалһан нэмэлтэ гаргаша хартаабха, овощь абагшадаар хүсэлдүүлэгдэхэ байна.

Машинануудые һаатуулһанай, хооһоор ябуулһанай түлөө, элсүүлэгдэһэн автотранспортые дутуугаар ашаалһанай ба хартаабха, овощь шэрэхын тула колхозуудай захилаар тэдэниие саг соонь үгөөгүй байһанай түлөө автомобильна ажахынууд болон колхозуудые материальна харюусалгада хабаадуулха тухай дурадхалаа һарын болзор соо зохёожо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ үгэхыень СССР-эй Хүдөө ажахын Министерствые, СССР-эй Автомобильна транспортын ба шоссейнэ харгынуудай Министерствые уялгалха.

11. Хартаабха, овощь бэлэдхэлэй ба худалдан абалгын шэнэ үнэ сэнгүүдэй бии болгогдоһонтой дашарамдан, продукциин өөрын үнэ химдаруулха түсэбые болон бусад показательнуудые, мүн тэрэшэлэн орошо, гарашын балансые хубилгаха хараануудаа һарын болзор соо СССР-эй Госэкономкомиссида үгэхыень СССР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерствые, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствые, энэ талаар хараатай бусад министерствонууд болон зургаануудые уялгалха.

СССР-эй Госэкономкомисси ба СССР-эй Финансын министерство болбол эдэ хараануудыень хаража үзөөд, арадай ажахын түсэбтэ, тус тус министерствонууд болон зургаануудай 1956 оной орошо, гарашын балансда зохихо хубилалта оруулха ёһотой

12. Городуудай, промышленна центрнүүдэй хүн зониие хартаабха, овощёор һайнаар хангахын, үлүү гараһан эдэ продуктнуудаа колхозууд болон колхознигуудай худалдаха хэрэгтэ туһалхын тула городуудай, промышленна центрнүүдэй комиссионно магазинуудта хартаабха, овощь, эртын ногоон эдеэ ехээр худалдадаг болохыень, тэрэнэй тула комиссионно худалдаанда гаргахаар абтаһан хартаабха, овощь, үрэ жэмэс, эртын ногоон эдеэ худалдаха 150-һаа үсөөн бэшэ тусхай магазинуудые нэмэжэ нээхыень Центросоюзые уялгалха.

13. Томо томо городуудта, промышленна центрнүүдтэ ойро ба овощь буйлуулдаг промышленностиин зонодо байһан, мүн тэрэшэлэн овощной культурануудые ургуулха хүрьһэ-уларилай эгээн таарамжатай эрхэ байдалтай районуудта байһан колхозуудые мэргэжүүлхын, овощной культурануудые тэндэ ехээр тарижа, ехээр ургуулдаг болохын, овощь шэрэлгые тон бага болгохын зорилгоор 1957 онһоо эхилэн, овощь уялгата ёһоор тушаалгын ба худалдан абалгын орондо контрактаци хэдэг болохо тухай дурадхалаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ оруулхыень СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые уялгалха.

* * *

Энэ тогтоол соо хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэ хадаа хартаабха, овощь абалгые үндэһөөрнь һайжаруулха хамаг шухала эрхэ байдал байгуулна, эдэ культурануудые абалгын гээгдэлые усадхаха арга олгоно гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет тоолоно.

Тус тогтоолые колхознигуудта, МТС болон совхозуудай хүдэлмэришэдтэ үргэнөөр ойлгуулхыень, хүн зоной хэрэглэдэг шухалын шухала продуктнууд—хартаабха болон овощиие, буйлуулдаг промышленностьдо хэрэгтэй түүхэй эд ойрын хоёр жэл соо орон дотороо элбэг дэлбэг болгохын тула колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудта хүдэлмэри эмхидхэхыень союзна республикануудай компартиин ЦК-нуудые, партиин хизаарай, областной комитедүүдые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, хизаарнууд болон областьнуудай гүйсэдкомуудые КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгална.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Секретарь Н. ХРУЩЕВ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. БУЛГАНИН.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ойлгуулламжын хүдэлмэриие ажабайдалтай нягта холбоотойгөөр ябуулха

Партийно-политическэ хүдэлмэриие ажахын асуудалнуудтай холбоогүйгөөр ябуулдаг, ажалшадай эдэбхи үүсхэлые хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалдаггүй газарта ажахын дүнгүүд бирагүй байдаг. Энээниие Закаменай аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организациин хүдэлмэри гэршэлнэ. Эндэ партийно-политическэ хүдэлмэри колхозой экономикые эрид хүгжөөхэ арга нүхэсэл боложо үшөөл шадаагүй, миил ёһын тэдысэ үнгэрэгдэнэ.

Һүүлэй хоёр-гурбан жэлнүүдтэ тус колхозой экономикодо өөдтэй хубилалта болоогүй. Хүдөө ажахын продукци багаар абтадаг байһаар. Орооһото культурануудай ургаса 5,5 центнерһээ дээшэ абтанагүй. Ажахынь гол һалбари болохо малажалһаа биратай олзо оруулагданагүй.

Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ малажалһаа оройдоо 135 мянган түхэригэй олзо доход оруулагдаа. Үнеэн бүриһөө 355 литр һүн һаагдаа, хонин бүриһөө 1,27 килограмм нооһон хайшалагдаа. Эдлүүриин 100 га газарта: 47,7 центнер һүн абтаха аад, 28,8 центнер абтаа, 32,2 килограмм нооһон хайшалагдаха аад, 26,7 килограмм хайшалагдаа, 7,7 центнер мяхан абтаа. Тиимэһээ 1955 ондо колхозой мүнгэн олзонь оройдоо 303 мянган түхэриг байгаа.

Тус колхозой партийна эхин организациин дэргэдэ В. И. Ленинэй биографи шудалха кружок эмхидхэгдэһэн байна. Кружогой түрүүшын 4 занятида КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй материалнуудые һуралсагшад шудалаа.

Зарим коммунистнууд үзэһэн материалаа мууса ойлгоһон дээрэһээ, үзэһэн юумэнһээ өөһэдтөө туһатай тобшолол хэхэ аргагүй байба. Тиигээдшье июльскэ Пленумэй материалнуудаар пропагандист занятихэхэдээ нютагай байдалһаа тодорхой жэшээнүүдые хэрэглээгүй. Жэшээнь, нэгэдэхи асуудалай дүрбэдэхи бүлэгые пропагандист хөөрэхэдөө тус колхозой хүдэлмэриин эмхидхэл ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ тухай хэлээгүй.

Ажалай эмхидхэлэй муугаар табигдаһанһаа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлдэггүй байһанһаа болоно, колхозой продукци абалгада ажал ехээр гаргашалагдана. 1955 ондо нэгэ литр һү, килограмм нооһо абахада гаргашалагдадаг ажал 1953 оной хэмжээндэ байгаа. Центнер мяха абахын түлөө 1953 ондо 14 ажалта үдэр гаргашалагдаа һаа, 1955 ондо 29 ажалта үдэр гаргашалагдаһан байна.

Пропагандист занятидаа бэлэдхэхэдээ колхозой ажахытай гүнзэгыгөөр танилсажа, шухала жэшээнүүдые, тоо баримтануудые хэрэглэхэ гэжэ оролдоногүй.

Колхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй эрдэмые дээшэлүүлхын тула нилээд ехэ хүдэлмэри хэмээр. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй зариманиинь колхоз доторойнгоо резервнүүдые элирүүлжэ хэрэглэхэхын, ажахын олзо доходые ехэдхэхын тула оролдодоггүй байна. Зариманиинь ямар сортын шэниисэ ургуулдагаа мэдэнэгүй, шэнэ культура—кукурузые яажа һайнаар ургуулхаб гэжэ баһал мэдэнэгүй. Малые искусственнаар үрэжүүлгэ, хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлгэ ба ниитын малажалые хүгжөөхэ бусадшье түрүү арга методууд тэндэ нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Эндэ тугалнуудай миил 20—25 процентнь эхэһээ һалгаагдажа түлжүүлэгдэнэ. Үнгэржэ ерэхэдээ эбэртэ бодо малай үүлтэр жэл үнгэрхэ бүри муудажа байна.

Энэ колхоз Городок городой хажууда байрлаһан туладаа овощь, хартаабха ехээр тариха дүүрэн аргатай. Теэд энэ талаар бэелүүлэгдэхэ гэжэ хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудай хахадыншье дүүргэгдэнэгүй.

Тусхай услови, арга боломжонуудай үгы дээрэһээ эдэ бүгэдэ дутагдалнууд гарана бэшэ, харин колхозой зарим хүтэлбэрилэгшэдэй колхозой ажахые, экономикые муугаар мэдэдэгһээ, шэнэ түрүү юумые дэмжэдэггүйһөө имагтал болоно. Тиимэ тула партийна эхин организаци колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, фермэ, бригада даагшадай дунда экономическа һуралсал эмхидхэхэ зэргэтэй.

Эндэ партийна эхин организаци колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри яһала ябуулна. Гэбэшье, энэ хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Зарим пропагандистнууд шухала теоретическэ болон практическа асуудалнуудые тодорхой жэшээнүүд дээрэ харуулжа шаданагүй, тииходээшье зааха материалаа муугаар мэдэнэ. Олонхи агитаторнууд парти, правительствын шиидхэбэринүүд тухай дуратайгаар хөөрэлдөө хэдэг, зүгөөр колхознигуудай ажалай журам бэхижүүлхэ тухай, хуушанай үлэгдэлнүүдые усадхаха тухай асуудалнуудые тойроод гарадаг юм.

Гэхэтэй хамта, колхозой ажалай журам тон һула. Нёдондо жэл ажал хэжэ шадаха нэгэ колхозник дунда зэргээр 310 ажалта үдэр олоо һэн. Тон үсөөхэншье ажалта үдэртэй, жэл соогоо 50 хүрэхэгүй ажалта үдэртэй колхознигууд бии. Иимэ хүнүүд тушаа хэмжээ абтанагүй, тэдэнэр эндэ шүүмжэлэгдэнэгүй.

Ханын газетэ ба «дайшалхы хуудаһанууд» хэрэгтэй сагтаа гаргадаггүй. Мүн харуулан ойлгуулха агитаци хэрэглэгдэнэгүй шахуу. Партийна эхин организаци ба тэрэнэй секретарь нүхэр Дудареев харуулан ойлгуулха агитациин дайшалхы, тодо һонор шэглэлтэй байхынь тула анхаралаа багаар табина.

Колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл муугаар дэлгэрүүлэгдэнэ. Ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг хүнүүдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хэгдэнэгүй шахуу. Жэшээнь, нёдондо һаалишан Нимаева Дудари даажа абаһан 15 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө 863 литр һү һаагаа. Иимэшүү эрхэ байдалда ажаллаһан бусад һаалишад үнеэн бүриһөө оройдоол 160—180 литр һү һааһан байха юм. «Малшадай үдэршье» хаа—яахан үнгэргэгдэнэ.

Эдэ дутагдалнууд юу харуулнаб гэхэдэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин идеологическа хүдэлмэри ажахын асуудалнуудтай холбоогүйгөөр ябуулагдана. Тиимэһээ колхозынь гээгдэжэ ябана.

Мүнөө партиин XX съездын Директивэнүүдэй проектые нютагай байдалтай холбоотойгоор, ойлгосотойгоор колхознигуудта ойлгуулжа үгэхэ, тэндэ табигдаһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула бодото хэмжээ абаха хэрэгтэй.

С. Ламожапов,
КПСС-эй обкомой инструктор.

Улан-Үдын механизированнэ шэлэй заводой коллектив зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ шэл отололгын цехын хүдэлмэришэн Д. Ш. Янтуев үүсхэл ехэтэйгээр ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэл отологшо Д. Ш. Янтуев. **А. Мантаевай фото.**

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Түрүү хүдэлмэришэд

Иволгын аймагай «Кожевник» гэжэ олзоборилгын артелиин хүдэлмэришэд КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэжэ, съездын хүндэлэлдэ 2 һарынгаа даалгабариие 110 процент дүүргэхэ, ажалай бүтээсые түсэбһөө гадуур 2 процент дээшэлүүлхэ, түүхэй эд арьбалжа, продукциин өөрын үные 1,5 процент химдаруулха гэһэн уялга абаһан байгаа.

Мүнөө арһа элдүүрилгын цехын хүдэлмэришэд Степан Акулов, Петр Кузнецов, оёлгын цехын—Вера Новаковская, Нина Оскорбина болон бусад үдэрэйнгөө даалгабариие 155—160 процент дүүргэнэ.

Г. Васильев.

Һайн мэргэжэлтэд болохобди

Кяхтын хүдөө ажахын техникумэй багшанар, техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба студентнэр зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые ехэ баясхалантайгаар һайшааба.

Партиингаа анхаралда харюу болгон, һайнаар һуралсажа, өөрынгөө хэрэгые эрхимээр мэдэхэ мэргэжэлтэд болохобди гэжэ техникумэй студентнэр нэгэн дуугаар мэдүүлнэ.

С. Гармаев.

Түл абалга түлэг дундаа

Закаменай аймагай Санагын «Коммунизм» колхозой хонидой отарые даагша Ханда Долсоева декабрь, январь һарада олон түл абаһан байна. Январь һарын 10-най мэдээгээр 127 хурьгад абтаа. Отарынь хонидой барандаа хүсэ шадалаар һайн байһан дээрэһээ хурьгадынь хоролтогүйгөөр, һайнаар түлжэжэ байна.

Л. Жалсанов.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Нэгэ түрүү бэшэг тухай

«Закаменай үнэн» гэжэ аймагай газетэ декабриин 14-дэ «Идеологическа хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг толилһон байна. Энэ асуудалай саг соогоо табигдаһаниинь һайшаалтай. Юуб гэхэдэ, мүнөө аймаг дотор идеологическа хүдэлмэри ехэ һулаар ябуулагдажа байна.

Ноябрь һара соо үнгэрһэн аймагай партийна конференци дээрэ идеологическа хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнуудай бии байһан тушаа хэлэгдээ һэн. Партийна эхин организацинууд болон партиин айком энэ шухала хэрэгые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ гэжэ делегадууд шүүмжэлһэн байгаа.

— Агитационно-пропагандистска хүдэлмэри колхозууд, МТС болон предприятинуудай үмэнэхи ажахын зорилгонуудһаа таһарангяар ябуулагдана, — гэжэ делегат Цыренов хэлээ һэн. Эндэ бурят-монгол хэлэн дээрэ лекци болон элидхэлнүүд уншагдадаггүй байгаа. Мүн малшадай дунда ниитэ-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ехэ муугаар ябуулагдадаг тушаа хэлэгдээ бэлэй.

Иимэ хадань аймагай газетэ мүнөө үедэ идеологическа хүдэлмэриин хэр зэргээр һэргээгдэжэ байһан тушаа, энэ хүдэлмэридэ һайшаалтай ямар юумэнэй бии байһан тухай бодомжотойгоор бэшэжэ, дутуу дундануудыень хурсаар шүүмжэлхэ гэжэ хүлеэгдээ һэн.

Теэд газетэ энэ үүргэеэ дүүргэжэ шадабагүй. Энэ асуудалаар толилһон түрүү бэшэгынь уншагшадай һанаһанда хүрэбэгүй.

Энэ түрүү бэшэг хадаа эхинһээнь абаад, эсэстээ хүрэтэрөө юрэнхы, бодото ажабайдалһаа таһаранги, хооһон дулды үгэнүүдээр бэшэгдэһэн байна. Бэшэг соо нютагай ажабайдалһаа нэгэшье жэшээ баримта байхагүй, нэгэшье колхоз нэрлэгдэнэгүй, нэгэшье парторганизациин ажал-ябуулга харуулагдаагүй байна юм.

«Олохон партийна хүдэлмэрилэгшэд, партийна эхин организацинууд идеологическа, ниитэ-политическэ болон пропагандистска хүдэлмэри ябуулхадаа алдуу дутуунуудые гаргана...».

«Олонхи парторганизацинуудта партийна пропаганда нютагай ажабайдалһаа, мүн колхозууд, предприятинууд, бригаданууд болон фермэнүүдэй үмэнэ табигдаад байһан зорилгонуудһаа таһарангяар ябуулагдана» — гэһэн тодорхой бэшэ, юрэнхы үгэнүүдээр бэшэгдэнхэй. Энээнһээ тобшолол хэхэдэ редакциин хүдэлмэрилэгшэд аймаг дотороо идеологическа хүдэлмэриин ямараар табигдаад байһаниие муугаар мэдэдэг гэжэ элирнэ.

«Мүнөө идеологическа [...] мэриин гол дутагдал хад[...] ниие коммунистическэ [...] лалтын дүй дүршэлһөө т[...] гяар, тэрэниие дутагдал[...] тэмсэлдэ зорюулжа ша[...] дээрэһээ болоно» гэжэ тү[...] шэг соо хэлэгдээд, са[...] иимэ зорилго табигдана: «[...] на организацинууд болон [...] нист бүхэн идеологическ[...] мэриин хэмжээе эрид дэ[...] жэ, тэрэниие ажабайдалта[...] холбоотойгоор ябуулха ё[...]

Иигэжэ зүбөөр зааһаниин[...] шаалтай. Зүгөөр, бэшэг соо[...] дэһэн дутагдалнууд нэн түр[...] дакциин өөрынь хүдэлмэри[...] маатай. Тодорхой баримтагү[...] магай ажабайдалһаа нэгэш[...] шээ харуулаагүй түрүү бэ[...] лилхо гээшэ пропаганды[...] мунистическэ байгуулалт[...] дүршэлтэй холбожо шадаа[...] шухала хэрэгтэ халирхайга[...] даһан хэрэг одоол болоно бэ[...]

Газетын редакци парти[...] дэлмэрилэгшэдые, пропаг[...] нууд болон агитаторнууды[...] хай хооһон юрэнхы үгэ [...] гада һургаха бэшэ, харин ид[...] ческа хүдэлмэриие бодото [...] хайшан гэжэ һайжаруулха, [...] гэжэ тэрэниие тодорхой [...] нуудтай нягта холбоо[...] ябуулхые үдэр бүри һургаха [...]

Энэ түрүү бэшэг идеоло[...] хүдэлмэриие газетэдэ ха[...] гаар харуулжа байһанай га[...] жэшээ бэшэ болоно. Газет[...] мернүүдые хаража үзэхэдэ, [...] гическа хүдэлмэриин шуха[...] далнууд тон халирхайгаар, [...] шье бодомжогүйгөөр хар[...] жа байһан байна. Октябрь [...] хойшо аймагай газетэ ниит[...] тическэ хүдэлмэри тухай[...] гэшье бэшэг толилоогүй. [...] дэ партийна пропагандаар [...] мой пропагандистнуудай [...] орой 3 бэшэг толилогдоо. [...] һургуулинуудай хүдэлмэри[...] нэгэшье бэшэг толилогдоно[...] тябрь һараһаа хойшо аймага[...] тын хуудаһанүүдта нэгэшье [...] гандист ба агитатор, нэгэшье [...] идеологическа хүдэлмэриин [...] далнуудаар бэшэг толилоог[...] ха юм. Тиихэдэ, энэ шуха[...] далаар парторганизацинууд[...] ретарьнууд орой бэшэдэггүй[...] Идеологическа хүдэлмэриие [...] хайгаар харуулжа байһана[...] шалтагаан хадаа редакциин [...] мэрилэгшэд газетэдэ бэшэд[...] хитэдтэй нягта холбоо бар[...] колхозууд, МТС болон һу[...] нуудай ажабайдалһаа хо[...] байна.

Партиин Закаменай айком[...] гай газетын хүдэлмэриие [...] руулха тушаа хэмжээ абаха[...]

Коммунистнууд политэкономи шудална

Бурмонкоопсоюзай партийна эхин организациин бүхы 37 коммунист политическэ ба юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлнэ. Хоёрдохи жэлээ политэкономи шудалха кружогто 15 коммунистнууд һуралсадаг юм.

Кружогто һуралсагшад пропагандистын хөөрөөс ехэ һонирхон шагнадаг, үзэһэн материал тухайгаа хөөрэлдөөндэ угаа эдэбхитэйгээр хабаададаг. Һуралсагшад үзэһэн темээрээ заабол конспект бэшэдэг.

Тус кружогой хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Шарапов пропагандистска бэлэдхэлтэй, даажа абаһан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг. Тиимэһээ занятинуудынь бултанда ойлгосотойгоор, һонирхолтойгоор үнгэрдэг.

Нүхэр Шарапов занятиин эхилхын урда тээ һуралсагшадай конспектнүүдые шалгадаг, конспект хайшан гэжэ бэшэхэб гэһэн зохистой заабари үгэдэг.

Кружогто һуралсагшадай дунда занятидаа ерэдэггүй, хожомдодог хүнүүд үгы. Кружогойхид хөөрэлдөөндөө угаа эдэбхитэйгээр хабаададаг. Тэдэнэй тоодо коммунистнууд нүхэд Шастин, Жёлтых, Симонова, Некрасов, Хелщевникова, партийна бэшэ нүхэдүүд Кокорин, Халзагаров, Калинин болон Оленникова гэгшэд оролсоно.

Политэкономиин асуудалнуудтай зэргэсүүлэн, мүн потребкооперациин бодото ажал хүдэлмэридэ хабаатай асуудалнуудаар кружогойхидой лекцинүүдые дуулажа байха тушаа партбюро оролдолго гаргаа. Жэшээнь, иимэ темэнүүдээр лекци уншагдаха: «Советскэ наймаанай онсо илгаань ба үүргэнь», «Хозрасчёт ба предприятинуудай ашагтай байха тухай», «Үнэ сэн ба тэрэнэй бии бололго» гэхэ мэтэ.

Гэхэтэй хамта, партийна һуралсалда хайша хэрэгээр хандадаг коммунистнууд эндэ бии. Жэшээлхэдэ, нүхэд Хазагаев, Федосов гэгшэд бэеэ даагаад һуралсаха гэжэ шиидэһэн аад, мүнөө болотор һуралсалаа эхилээдүй. Политэкономи шудалха кружогто һуралсадаг нүхэд Леонтьев, Кричигин ба Чижик гэгшэд һуралсалдаа хайша хэрэгээр хандана. Эдэ нүхэдтэй партийна организаци тус тустань хөөрэлдөө.

Д. Колмаков,
Бурмонкоопсоюзай партийна эхин организациин секретарь.

Үхибүүдые хүмүүжүүлгэ— түрэлхидэй шухала хэрэг

Хүүгэдые зүбөөр хүмүүжүүлгэ хадаа гүрэн түрын шухала хэрэг мүн. Үхибүүдые коммунистическэээр хүмүүжүүлгэдэ, һурагшадые эрдэм мэргэжэлтэй болгохо ба ажал хүдэлмэридэ дуратайгаар һургаха хэрэгтэ советскэ һургуули ба бүлэнэрынь ехэхэн үүргэтэй байна.

Хүниие хүмүүжүүлгэ хадаа тэрэнэй бага балшар наһанһаань эхилдэг. Тиимэһээ түрэлхид хадаа үхибүүдэй эгээн түрүүшын хүмүүжүүлэгшэд болоно. Тэдэнэй нүлөөлгэ доро үхибүүдэй абари зан, һанаа сэдьхэл, зориг бүридэдэг. Бүлэнэрэй гэрэй ажабайдал үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ ехэхэн нүлөө үзүүлдэг. Хэрбээ түрэлхидэй өөһэдынгөө бүлэ соо эбтэйгээр байдаг байгаа һаань, үхибүүд зүбөөр хүмүүжүүлэгдэхэ байна.

Курумканай аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Николай Васильевич Агафоновай бүлые жэшээ болгожо харуулхаар байна. Энэ бүлэ соо зургаан үхибүүд юм. Тэдэнэй табаниинь Сахулинска долоон жэлэй һургуулида һуралсана. Агафоновтоной бүхы үхибүүд һайнаар һургуулида һурадаг, бултадаа арюун һайхан журамтай, багшанарайнгаа үгэһэн даалтабариие саг соонь дүүргэдэг гэжэ тэндэхи һургуулиин багшанар хэлсэдэг. Мүн тэдэнэр алишье ажал хүдэлмэридэ ехэ дуратай юм, воскресник бүхэндэ ябалсадаг, һуралсалай туршалгын участок дээрэ эдэбхитэйгээр хүдэлдэг байна.

Николай Васильевич өөрөөшье түрүү колхозник байгаад, һайн хүмүүжүүлэгшэ, үхибүүдэйнгээ хойноһоо һаналаа ходо табижа байдаг заншалтай. Агафоновтон саг үргэлжэ үхибүүдэйнгээ ямараар һуража байһые шалгажа, һонирхожо байдаг, һурадаг һургуулидань ошожо багшанартайнь хөөрэлдэдэг.

Сахулинска долоонжэлэй һургуулиин һурагшадай түрэлхид Николай Васильевичые түрэлхидэй комитедэй түрүүлэгшээр һунгаһан байна. Үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ нүхэр Агафонов ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг юм. Мүн өөһэдөө эбтэй эетэй, үлүү зангүй, арюун сэбэр байдагаараа Агафоновтон үхибүүдтээ жэшээ харуулна.

Үхибүүдээ үнэн сэхээр, һайн һайхан абари зантайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы анхаралаа хандуулдаг түрэлхид олон. Жэшээнь, сабхишан Копылов, модошо дархан Налётов, артист Иванов (Улан-Удэ), хүдөөгэй багша Доржиев (Курумкан), бухгалтер Чуприн (Хандагайн леспромхоз) ба бусад үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгые өөһэдынгөө нангин уялга гэжэ тоолодог.

Гэхэ зуура, үхибүүдээ хүмүүжүүлгэдэ хайша хэрэгээр хандадаг, тэдэнэйнгээ хойноһоо һанаатаа зободоггүй, заримдаа хэрзэгы бүдүүлиг зан гаргадаг түрэлхид яһала бии юм. Зарим түрэлхид үхибүүдээ гансал эдеэлүүлхэ, хубсалуулха уялгатайбди, харин хүмүүжүүлгын хэрэг багшанарта хабаатай гэжэ буруугаар һанадаг. Иимэһээ тэдэнэр хүүгэдээ хүмүүжүүлдэггүй, энэ хэрэгһээ бэеэ зайсуулдаг, үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлгэ гансал һургуули болон багшанарай уялга гэжэ тоолодог заншалтай.

Хандагайн долоонжэлэй һургуулиин 6-дахи классай һурагша Анатолий Машанов саг үргэлжэ һургуулиингаа журам эбдэдэг, муугаар һурадаг, багахан үхибүүдые гасаалдаг, тамхи татадаг, хэтэрхэдээ архишье уудаг болошоһон байгаа. Тус һургуулиин багшанар Анатолиин иимэ аашанууд тухай нэгэнтэ бэшэ тэрэнэй түрэлхидтэ дуулгаһан байха юм. Теэд Анатолиин хойто эсэгэ Георгий Константинович Машанов, Хандагайн леспромхозой хүдэлмэришэн, Анатолий хадаа минии түрэһэн хүбүүн бэшэ, тэрэнэй ямараашье үйлсэдэ гү, али һургуулидаа ябахадань, намда ямар хэрэг байгааб, — гэжэ багшанарта хэды дахин хэрзэгыгээр хэлэһэн байна. Анатолиин эхэшье хүбүүнэйнгээ хаана, хайшан гэжэ, ямар зонтой сагаа үнгэргэнэб, һургуулидаа ямараар һуранаб гэжэ һонирходоггүй һэн. Һургуулиин багшанар хэмжээ абажа ядаад, түрэлхидһөөшье туһаламжа абангүй, Анатолиие һургуулиһаань гаргаһан байха юм. Иигэжэ Машановтан хүбүүнэйнгээ хүмүүжүүлгэдэ хайша хэрэгээр хандажа, энэ хэрэгые һургуулида болон багшанарта сүм тохожо, бэеэ зайсуулһан байна. Энээнһээ боложо хүбүүниинь жаяг заршамгүй, бүдүүлиг-ёборгон, өөрынгөө ами харанхай, залхуу-задагай болошонхой.

Үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлгэдэ бүлэ һургуули хоёрой нэгэ адли эрилтэ хэхэ ябадал ехэхэн удхашанартай. Дээрэ дурсагдаһан һургуулиин 6-дахи классай һурагша Володя Скворцов һургуулиин үхибүүдтэ хэрэггүй юумэнүүдые (хутага, тамхи, зуруул гэхэ мэтэ) магазинһаа худалдажа абадаг байба. Нэгэтэ һургуулиингаа үүдэн дээрэ томо гэгшын үзэгүүдээр Володя өөрынгөө нэрые һиилэжэрхибэ. Багшань Володиин хутагые абаад гэртэнь ошожо, хутагыень үгөөд, эхэ эсэгэ хоёртонь Володиин хэһэн зэмэтэ ябадал тухай хэлэжэ үгэбэ. Володиин эхэ Евгения Скворцова хододоо үхибүүндээ мүнгэ ехээр үгэнэ, энэ мүнгөөрнь хүбүүниинь хэрэгтэ хэрэггүй юумэ худалдажа абадаг гэжэ багшань мэдэдэг байгаа, тиигээд Володиин эхэдэ буруу иигэнэ гээшэт гэжэ ойлгуулхаа оролдоһон байна. Теэд, Володиин эхэ энээн тухай шагнахашье дурагүй, «Хүдэлжэ олоһон мүнгэеэ хүбүүндээ үгэхэ, үгэхэгүйгөө бидэ хэнһээшье һурахагүйбди» гэжэ һэнгэргүйгөөр хэлэһэн юм. Хүбүүнэйнгээ муу юумэ хэхэдэнь, Володиин эхэ энээниие нь тэрэнэй эсэгэ Павел Иванович Скворцовһоо хододоо нюудаг байба. Юундэб гэхэдэ, Павел Иванович хүбүүндээ ехэ хатуугаар хандадаг байһан юм. Володя тамхи татадаг, урогуудһаа хододоо гээгдэдэг, һургуулиингаа зарим хэрэгсэлнүүдые эбдэдэг байна. Багшанарай эдэ бүгэдыень Володиин эхэдэ дуулгахада, тэрэ уур сухалаараа тэдэниие уттадаг зантай. Эхэ эсэгэ хоёройнь талаһаа нэгэн адли эрилтэ табигдадаггүй дээрэһээ, багшанарай үгые түрэлхидэйнь тоодоггүй дээрэһээ Володя ехэл муугаар һургуулидаа һурадаг, багшанарайнгаа үгые дууладаггүй, эхэ эсэгээ хүндэлдэггүй байна.

Үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлгэ гансал һургуули болон түрэлхидэй хэрэг бэшэ, харин бүхы олониитын хүндэтэ уялга мүн. Теэд, Хандагайн леспромхозой хүдэлмэришэдэй комитет өөһэдынгөө үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэнь Машановтанда туһаламжа үзүүлээгүй байшоо. Эндэхи профсоюзна организаци һургуулитай хамта ажалшадай дунда педагогическа пропаганда ябуулха ёһотой, тэдэнэй дунда үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ асуудалаар элидхэл, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ уялгатай.

Үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлгэдэ түрэлхидэй али нэгэнэйнь хододоо архидаха ябадал муугаар нүлөөлдэг. Улан-Удэ городой банида хүдэлмэрилжэ байһан гражданка Бобкова дүрбэн хүүгэдтэй байһан юм. Тэрэнэй һургуулида һурадаг хоёр үхибүүдынь хододоо зүдэрэнхэй, хэрүүлхүү, муу зантай байба. Эхэнь олоһон мүнгөөрөө архидаха, һальхай ябадалтай хүн байгаад, үхибүүдтээ һанаагаа зобохогүй, һургуулидаа һурахадань, гэртээ амархадань туһа хүргэдэггүй юм. Үхибүүдээ заримдаа сохёод абаха, хооһоор, урогуудтань бэлэдхүүлэнгүйгөөр һургуулидань эльгээдэг байтаа. Иимэһээ Бобковагай үхибүүд аймхайнууд, түргэн сухалдадаг, худалаар юумэ хэлэдэг, нүхэдөө мэхэлдэг болоһон юм.

Түрэлхидэй сутлаан арадай сүүдтэ хандаха баатай болоһон байна. Гражданка Бобкова сүүдэй шиидхэбэреэр эхын эрхэһээ хаһагдаһан юм. Үхибүүдынь хүүтэдэй гэртэ оруулагдаа.

Өөһэдөө архи ууханаа гадна, үхибүүдээ архида һургадаг түрэлхид дайралдадаг. Энэ ехэнхидээ [...] хидэй һайндэрлэлгэһээ эхил[...] шүүл багашуулда архиин [...] үзүүлдэг, тиигээд уулгадаг[...] даг. Иигэжэ үхибүүдые [...] оруулдаг байна. Мүн тамхи [...] ган үхибүүдые хүмүүжүүлгэ[...] шаг татадаг. Зарим түрэлх[...] бүүдээ тамхи асархыень ма[...] эльгээдэг, хэтэрхэдээ тамхи [...] даг байха юм. Зарим хүнү[...] бүүдһээ киногой билет [...] сэнтэйгээр худалдажа [...] Үхибүүд энэ олоһон мүнгөөр[...] хи болон тэдэндэ хэрэггү[...] юумэнүүдые худалдажа аба[...] бүгэдэ хадаа үхибүүдые хүм[...] гэдэ муу нүлөө үзүүлдэг б[...]

Советскэ арадай энхэ элү[...] байдалай түлөө, тэмсэлдэ [...] хон амжалта туйлагдабаш[...] хэрэгтэ үшөөл дутуу дундан[...] байһаар. Гэр бүлэ соохи [...] гэлдээн, бусад хэрэггүй [...] нууд үхибүүдые зүб мүрөөр [...] жүүлгэдэ ехэ һаад тойбо [...] байхань элитэ. Советскэ хү[...] иимэнүүд хуушанай үлэгдэл[...] тэмсэхэ ёһотой.

Бүлэ дотор үхибүүдые [...] жүүлгэ хадаа харюусалгата[...] һайхан хэрэг. Түрэлхидэй [...] жэшээ үхибүүдтэ тон ехэ [...] үзүүлдэг гэжэ түрэлхид түб[...] рүүндэ мэдэхэ хэрэгтэй.

Коммунистическэ обществ[...] гуулагшад болгожо үхибүү[...] гуулитай нэтэн хамта хүмү[...] хадаа советскэ бүлын нанги[...] болоно.

Д. БУЛ[...]
багшанарай мэргэ[...]
дээшэлүүлхэ инст[...]
хэлэнүүдэй кабинедые да[...]

Сабшалангаа уһалжа, үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлэе

ай колхозой ажахын гол һал- алажал юм. Мүнөө ниитын малай тоо толгой 18 мянга болонхой. Жэл бүри олошор- йһан малдаа тэжээлэй бата база байгуулха гээшэ манай ын шухала хэрэг болоно.

ань ногооной муугаар урга- дээрэһээ ниитын мал тэжээ- иламгаяа үбһөөр хүсэд хан- аггүй һэн. Тиимэһээ малнай элгын үедэ хүшэ шадалаа гээжэ, ашаг шэмээ доошо- аг бэлэй.

ин һүүлшын хэдэн жэл соо ой ургасые дээшэлүүлхын ту- олоң хэмжээ-ябуулгануудые үлжэ байнабди. Ногооной ур- дээшэлүүлхэ ямар арга бииб , уһалагдадаг сабшалангай ме үргэдхэхэ ёһотой. Энээнһээ гээ 6000 шахуу гектар сабша- газарһаа оройдоо 1000 га- ектарынь уһалагдадаг байһан нихэдэ Итхито, Ботол, Олсо, Уланхан, Шибирсо гэжэ үрэ- айнтай газарнууд уһалагда- тула тэндэ ногооной ургаса байдаг һэн.

газарнуудые уһалагдадаг хын тула һүүлшын хэдэн жэл ага бэшэ хүдэлмэри хэгдэһэн . Шэнэ канава һубагуудые жа, 200 гаран гектар газар аг болгохоһоо гадна, хадын уудые хаагаад, үбэлдөө то- аляажа, үшөө 600 шахуу гек- сабшалангай газар уһалдаг доо. Мүнөө хамта дээрээ гаран гектар сабшалангай га- алагдадаг болонхой.

наар уһалагдаһан сабшалан- ектар бүриһөө 20—25 центнер хуряажа болохо байна. Тиихэ- най түрүү луговодуудай нэгэ **участогай гектар бүриһөө центнер үбһэн абтадаг. дээрэһээ харахада, манай ганса уһалагдадаг сабша- газарһаа 40—45 мянган р үбһэ хуряаха арга болом- Энэ арга боломжоёо хүсэд жэ шадаа һаа, ниитынгээ малые бүдүүн тэжээлээр дүү- нгаха байнабди.**

най луговодуудай звенодо 12 үдэлмэрилнэ. Тэндэмнай 10— лэй туршада луговодоор хү- рилжэ, ажалай ехэ дүй дүр- болоһон хүнүүд бии. Мүн хамта залуушуул хүдэлмэ-

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Дырен нютагай луговодууд сабшалан уһалха хүдэлмэри үни холын ябуулдаг, тиигэжэ ургасыень дээшэлүүлдэг ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Дырэнэй луговодууд сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэри жэлэй дүрбэн сагта ябуулдаг, хабар зундаа газар уһалхын гулядa тэдэнэр үбэлдөө тошон ехээр халяадаг юм. Эдэнэр мүноошье энэ хүдэлмэреэ ябуулжа байна

Эндэхи луговодуудай дүй дүршэл ехэ һайшаалтай, энээнние халан абажа колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын тула мүнөө үедэ тошон халяаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха ёһотой. Уһалагдадаг сабшалангай талмайе жэл ерэхэ бүри үргэдхэхэ, мүн уһалуурнин канава, һубагуудые заһабарилгада мүноөнһоо бэлэдхэхэ, уһанай хаалтануудые бариха хүдэлмэри ябуулха шухала.

рилдэг юм. Үбэлэй сагта тошон халяахадаа гү, али хабар-зундаа сабшалангаа уһалхадаа, хоёр-гурбаараа бүлэг боложо, 300—400 гектар участогуудые даажа абадаг байнабди. Иигэжэ ажалаа эмхидхэхэдэ луговодуудай харюусалгань дээшэлдэг, хоорондоо мүрысэхэдэмнай, хүдэлмэриингөө дүй дүршэл андалдан абалсахадамнай ехэ таатай байдаг юм.

Мүнөө, үбэлэй үедэ, бидэнэр тошон ехээр халяажа хабартаа сабшалангаа һайнаар уһалхын тулада бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ байнабди. Энэ хүдэлмэриие хайшан гээд ябуулжа байһанаа тодорхойлон хэлэхэдэ нимэ байна:

Манай эндэ тошон халяаха хүдэлмэри намарһаа эхилээд, бүхэли үбэлдөө үргэлжэлдэг байна. Итхитын, Ботолой сабшалангай газар уһалхын тулада Сени гэжэ хадын горхониие хаажа, тошон халяагдадаг юм. Декабрь һарын һүүлээр сабшалангай газарһаа тээ дээгүүр энэ горхоной мүльһые 5—6 метр үргэнөөр (уһан дээрэ 5—10 сантиметр зузаан мүльһэ үлөөгөөд), нэгэ эрьеһээнь нүгөө эрье хүрэтэр соолодог байнабди. Үбэлэй янгинама хүйтэндэ тэрэ соолоһон газарай мүльһэн хэдэн хоног соо доошоо зузаардаг байна. Тиихэлээрнь тэрэ мүльһэеэ дахин сооло соолоһоор, уһыень горхоной оёорто хүрэтэр хүргэдэг байнабди. Энэ хадаа бэхи, яһала найдабаритай хаалта болодог юм. Тиигээд энэ хаалтынгаа тээ дээгүүр олон нүхэнүүдые соолоходомнай хаагдаһан уһан эдэ нүхэнүүдээр өөдөө гаража, иишэ тиишээ урдадаг. Энэ уһаяа һубаг канавануудаар урадхаажа шэнэ шэнэ газарта тошон халяадаг байнабди.

Тэрэшэлэн Олсо, Үмхэй, Уланхан, Шибирсо гэжэ газарнуудта тошон халяахадаа, тэндэхи хадын горходто мүн лэ хаалта хэдэг байнабди. Эдэ горхонуудай урадхалынь түргэн байдаг. Тиимэһээ эндэ мүльһэ хүргэжэ хаалта хэхэнь бэрхэтэй байдаг тула модо, шулуугаар хаадаг байнабди. Энэ хүдэлмэри үшөө намарһаа эхилэгдэдэг байна. Үбэлэй янгинама хүйтэндэ хаалта хэһэн модо, шулуун мүльһэндэ бариглдажа хүрөөд, ехэ бэхи хаалта болодог юм. Хаагдаһан уһан эрьеһээ халидаг. Энэ уһые мүн лэ канава, һубагуудаар урадхуулжа, таатай газарта тошон халяагдана.

Иигэжэ, хадын горхонуудые хаажа, үбэлдөө 2—3 миллион кубометр мүльһэ хүргэжэ болоно. Энэ мүльһэнэй хайлахада, хабар эртэ хэдэн зуугаад гектар сабшалангай газарые уһалха арга боломжо бии байна.

Мүнөө бидэнэр тошон халяадаг бүхы горхонуудтаа хаалта хэжэ дүүргээбди. Иигэжэ хүдэлмэриимнай гол шухалань хэгдээ гээшэ.

Энэ жэлдэ бидэ луговодууд хоёр миллион кубометр тошон халяаха даалгабаритай байгаабди. Январиин 25-най мэдээгээр, 300 мянга шахуу кубометр тошон халяагдаа. Теэд, мүнөө үбэлэй шанга хүйтэндэ тошон халяаха эгээн таатай саг байна.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проекттэй танилсажа, бидэнэр тон ехээр баясабабди. Тиигээд түрэл Коммунистическэ партиингаа XX съездые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха гэжэ шиидээд, тошон халяалгые съездын нээгдэтэр нэгэ миллион кубометр болгохо гэһэн шэнэ уялга абаабди.

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговодууд:
Дондоб Цырендоржиев, Социалистическэ Ажалай Герой, бригадир.
Цыдып Баторов, Базар Будаев, Радна Аюшеев, Цыден Цыренов,
луговодууд, ВСХВ-дэ хабаадагшад.

Шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлдэ шэнэ амжалта туйлахын түлөө

дай ажахые хүгжөөхэ шэнэ жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй здын Директивэнүүдэй проект- араһан тухай мэдээсэл радио, үүд асарба. Энэ мэдээсэлые колхозой гэшүүд тон халуу- эмжэн угтажа, Директивэнүү- роектые түнэгтынөөр шудалжа . Мүнөө колхозоймнай та- жалай 6 бригаданууудта, мал- бүхы фермэнүүд дээрэ энэ э документтэй танилсаад бай- колхозниигууд шэнэ уялга . Колхозоймнай һүнэй-товарна н һаалишад бүхы колхозоо- ргаадахи табанжэлэй түрүү- жэлдэ үнеэн бүриин 1600 литр ха уялга абаа. Тиихэдэ, кол- най эрхим һаалишад Мария, да Васильеватан дааһан бүриһөө 1700 литр һү һааха шиидэбэ. Мүнөө эдэ нүхэднай онойхидо орходоо һураггүй һү һаана.

айнгаа ашаг шэмые эрид дээ- лхэ гэжэ шиидэһэн манай кол- д энэ зорилгоёо бэелүүлхын доторойнгоо бүхы арга болом- гэнөөр хэрэглэнэ. Мүнөө ту- һан бүхы үнеэднай механиза- даһан байрада нэгэ нэгээрээ эдеэлнэ. Һаамхай үнеэдтээ э һайн тэжээл эдюулдэг бай- . Жэшээнь, нёдондо сүүдхэдээ литр һү үгэдэг «Нина» гэжэ дэ мүнөө шэмэтэ тэжээл хэдэ 15—18 литр хүрэтэр һү . Һү гарадаг зэргээрнь тэ сүүдхэ бүри дунда зэргээр илограмм турнепс, 15 кило- кукурузын силос, 10 кило- сахарна свёклын жом, 7 ки- ам зелёнко, 7 килограмм үб- ратай соонь бүйлүулагдаһан о эдюулдэг байнабди.

Ажахын шэнэ жэлдэ хамта дээрээ 220 үнеэн һаагдаха юм. Һү һаалгаяа бага болгохогүйн тула энэ хабартаа манай колхоз Окино-Ключевскойн МТС-эй механизаторнуудтай хамта 700 гектар кукуруза тариханъ. Гадна, 100 гектарта ногоон конвейер болгон орооһото культурануудые тариха байнабди.

Кукуруза тариха полинууд дээрэ үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэжэ байнабди. Бүхы колхозоороо 3500 гектарта саһа тогтоогообди. Тэрэшэлэн полинууд дээрэ наг шэбхэ ехээр гаргагдана.

Манай хонишод мүн лэ шэнэ уялгануудые абажа байна. Хоёрдохи комплексно бригадын хонишод 230 гаран эртын хурьга абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байнхай. Шэнэ хурьгад кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэнэ. Энэ жэлдэ 500 толгой хонидоо хэнзэлүүлхэмнай. Гадна, үүлтэр һайжаруултын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаха юм.

Колхозойнгоо бүхы хонидые тобир тарганаар ондо оруулжа, ерэхэ хабартаа хонин бүриһөө дунда зэргээр 2 килограмм 500 грамм нооһо хайшалха байнабди.

Манай колхоз гахайн томохон фермэтэй. Хамта дээрээ колхоздомнай һайн үүлтэрэй 800 гаран гахай бии. 1956 ондо 1200-гаад поршоонхо абахаар хүлеэнэбди. Гүрэндэ гахайн мяха ехээр худалдаха арга боломжо манайда бии юм. Ажахын энэ жэл соо 700 гаран центнер гахайн мяха гүрэндэ худалдаха зорилготойбди. Мүнөө шэнэ жэлэй түрүүшын кварталда 95 гахай гүрэндэ тушаагдахаар шахагдажа байнхай. Колхозоймнай түрүү гахайшад Нина Осмоловская, Клавдия Брянская гэгшэд энэ жэлдэ түрэхэ гахай бүриһөө 14 поршоонхо абаха уялга абаа.

Малайнгаа үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэтэеэ хамта, хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, энэ жэлдэ тариянай баян ургаса хуряаха зорилго табигдана. Манай колхоз хамта 8 мянган гектарта тарилга хэхэ юм. Колхозниигууднай энэ жэлдэ дунда зэргээр гектар бүриин 12 центнер ургаса хуряаха уялга абаба. Тиигээд мүнөө тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байнабди. 12 мянга гаран центнер үрэһэнэй тариан сэбэрлэгдэжэ, бэлэн болгогдонхой. Тарианай баян ургаса абаха гэжэ шиидэһэн Филимон Федотович Разуваевай бригадынхид илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Нёдондо тус бригадынхид 200 гектарай га бүриһөө 13 центнер ургаса хуряаһан юм. Мүнөө жэлдэ тэдэнэр тарилгынгаа бүхы талмай дээрэһээ га бүриин 14 центнер ургаса хуряахын түлөө тэмсэжэ байна.

Тэрэшэлэн энэ жэлдэ сабшалангай газар һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэнь. 1100 гектар сабшалангай хуурай тала газар уһалха тусхай һубаг канава татахаар хараалнабди. Тиигэжэ бүхы колхозоороо ядахын сагта гектар бүриин 12—13 центнер үбһэ абаха зорилго табигдана. Мүнөө үедэ бригада бүхэмнай өөһэд өөһэдынгөө сабшалангай газар дээрэ наг шэбхэ гаргана, саһа тогтооно.

Манай колхозойхид абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ.

Г. Рузанов, Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Механизаторай туһаламжа

ан-Усанай МТС-эй комбай- емен Серетаров үнгэрһэн на- Кагановичын нэрэмжэтэ колхо- гаса хуряахадаа ехэ бүтээ- ээр ажаллаһан байна. Ху- н үедэ 525 гектар талмайн е самоходно комбайнаар ху- **лаа 4852 центнер тарияа сохи-**жо, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргээ.

Хуряалгын дүүрэмсээр комбайнһаа «ХТЗ-7» тракторта һуужа, тус колхозой центрһээ 20—30 километрын газарта үбэлжэжэ байһан 27 гүүртэ, отарануудта малай тэжээл зөөжэ эхилээ һэн.

Энэ трактораар тус колхозой малай тэжээлэй 85 процентыень газаань оруулжа үгөө юм.

Комбайнер Серетаров хэһэн лэ ажалаа шанар һайнтай шадамараар бүтээдэг юм. Колхозой малшад нүхэр Серетаровта эрхим хүдэлмэриинь түлөө баясхалан хүргэнэ.

Д. Дарицыренов, колхозой партийна организациин секретарь.

Һасаран ЛИНХОВОИН,
БМАССР-эй арадай артист

(Замай тэмдэглэл*)

Хо Ши Миндэ айлшаар

Вьетнамецууд, ханойнхид ехэ эртэшэ—эртэ бододог зон. Хо Ши Миндэ уригдажа, баярлаһан бидэнэр зургаан часһаа бодоод, хүл хүдэлөөн боложо, хубсаһаа сэбэрлэн үтюугдэжэ, үүдэнэй шэнээн гэрэл толидо эрьелдэн байжа хараад, гостиницаһаа омог дорюун гарабабди.

Ханой һэришэнхэй... Трамвайнууд түсэрэлдэнэ. Машинанууд асфальтаар хушагданхай гудамжаар шуршаганалдана.

Велосипед дээрээ һүүжэлдэжэ һуушанхай, ганса хүлоороо педаляа эрьюулжэ, аалиханаар ябаһан велорикшэ юушьеб абяа гарана: пассажирнуудые дуудана ха. Мүн ябаган хүнүүд тоб тоб алхалалдана. Алим жэмэсэй, һамарай, элдэб янзын огородой эдеэнэй наймаашад саагуурхи гудамжаарнь хашхаралдана.

Аали хүдэлдэг нүхэдоо гостиницынгаа үүдэндэ хүлеэжэ үглөөнэй сэбэр агаараар сээжэ дүүрэн амилжа байтарнай:

— Сайн, нүхэдүүд! Нобшор нобшорһоор таанадаараа амаршалалдааньегүйб. Октябрьска һайндэрээр таанадаа амаршалнам! — гээд, һүүлдэ ерэгшэдэй нэгэн—Ханифа гарнуудымнай бариба.

Баатарлиг Вьетнам арадые тэмсэлдэ хүтэлэн, илалтада асарааша Хо-Ши Минтэй хамта Октябрьска революциин ойе эгээ түрүүн угтаһан советскэ хүнүүд бидэ болонобди, — гэжэ хэншьеб тобшолбо.

Теэд ямар түүхэтэ үдэр, марташагүй минутанууд бэ?—«Вьетнам» гэжэ үгэ юун гэһэн удхатайб?—гэжэ башкир арадай хатарай ансамблиин артистка Зилара Аюпова асууһан аад, мүнөө болотороо мэдээгүй ябаһандаа эшээд, улайхадашаба.

—«Вьетнам» гээшэ эгээ түрүүн үдэр боложо, наран гарадаг «Урда орон» гэһэн үгэ, — гээд, Дот Тхи оршуулжа үгэнэ.

Иигэжэ нэгэ үе забдагай согтой хүхюунээр энеэлдэн, нэгэ үе бодол, шэбшээндээ баригдан дуугай ябан, Хо Ши Минэй ордоной харшада хүрэжэ ерэхэдэмнай, табан минутагүй найман час болохоёо байба. Тэрэ доромнай угалзатуулжа хэһэн шэрэм ворота нээгдэжэ, урдаһаамнай хэдэн хүнүүд угтажа ерэбэ. Тэдэниие харахада бултадаа хүхюунүүд, сайбар хуа үнгэтэй китель бэедээ тааруулжа үмдэһэн, энеэжэ байгаад, бултантаймнай мэндэшэлэлдэнэ: **«Тьяо донти»** — Амар сайн, нүхэдүүд!

Тиигээд, харгын зүүн хажуугаар манаа дахуулаад, ордон руу шэглэбэ. Бүхы юумыень харахада, ехэ зохид һайхан. Дэгнүүлээр хэһэн вазанууд соо үнгын сэсэгүүд үглөөнэй наранай туяанда наадан надхана. Урдамнай сагаан хирпинсээр баригдаһан үргөөн, мрамораар хэгдэһэн гэшхүүрын үргэн — эдэ бүгэдые хаража һонирхон, гэшхүүр дээрэнь гарахатаймнай сасуу, дундахи гол үүдэниинь нээгдэжэ, урдаһаамнай баһал адли хубсаһатай, хэдэн хүнүүд, табан тааруу сэбэрхэн Вьетнам басагад угтажа ерэбэ. Тэдэнэртэй гараа барилсажа: «Амар сайн!» гэжэ мэндэшэлсэнэбди.

— «Тьяо донти», — гэжэ тэдэмнай харюусаба. Үнгэтэ мрамораар бүтээһэн ехэ залдаа манние тэдэнэр урижа оруулба. Налагай зохид абаритай, хүндэшэ — эдэ зоной бүтээһэн һайхан залые гоёшоон байхадаа, нэгэ ханадань дундаа томо табан хушуутай алтарһан одотой Вьетнамай гүрэнэй туг байна. Нүгөө ханынь хүсэдоор эзэлһэн толи, тэрээн соо тархи эрьсэхээр бултадаа тобойлдон харагданабди. Угтажа оруулһан хүнүүд манние набтархан столнуудта зэргэлүүлээд һуулгаба. Тэдээн дээрэнь элдэб янзын амтата алим жэмэсүүд түхеэрээтэй табагууд табигданхай. Һуури һууридаа һуухатаймнай хамта, хажуу талын үүдээр Вьетнамай Демократическа Республикын Президент Хо Ши Мин орожо ерэбэ. Бидэнэр бодоод, баярлаһандаа альгаа ташабабди. Бүхы ами наһаяа арад зонойнгоо зол жаргалда зорюулһан хүниие харанаб. Тэрэнэ нэгэ хэдэн үгоор хэлээ һаа нимэ: дунда зэргын бэетэй, соморхон хүнгэхэноор алхалһан, бултантай адли сайбар хуа кительтэй, хүлдөө шаахай гутал үмдэһэн, илдам зоолэхэнөөр энеэһэн нюдэтэй, бууралтажа мүнгэтэһэн һахалтай хүн юм. Тэрэнэй үндэр магнайень, бууралтажа ябаһан толгойень, һахалыень харахадаа, эсэгын һайхан зан абари һанагдана. Альга ташалганаймнай замхахадань, тон сэбэр ород хэлэн дээрэ: «Амар сайн хүбүүд, басагад! Агуусхэ Октябрьска революциин һайндэрээр амаршалнаб танние», — гэжэ Хо Ши Минэй гэнтэ хэлэхэдэ, бидэ баярлаһандаа баһа альгаа ташашанабди.

— Танай дунда СССР-эй Верховно Соведэй депутат бии гү?—гэжэ президент асууба.

Тиихэдэнь, СССР-эй Верховно-Соведэй депутат нүхэр Ханифа Мавлянова бодоод, хажуудань ошоно.

Депутат Мавляновагай хоёр хасарынь таалаад, хажуудаа һуулгаһанайнгаа һүүлдэ, Хо Ши Мин иигэжэ хэлэбэ: Депутадыетнай таалаа хадаа, булта етнай таалаба гээшэб! Энээнэй удаа РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Мустай Каримые тэбэреэд: «Инхэдээ бултантайтнай тэбэрилдэбэ гээшэб», — гэбэ. Тэрэнээ баһал нүгөө хажуудаа һуулгаба.

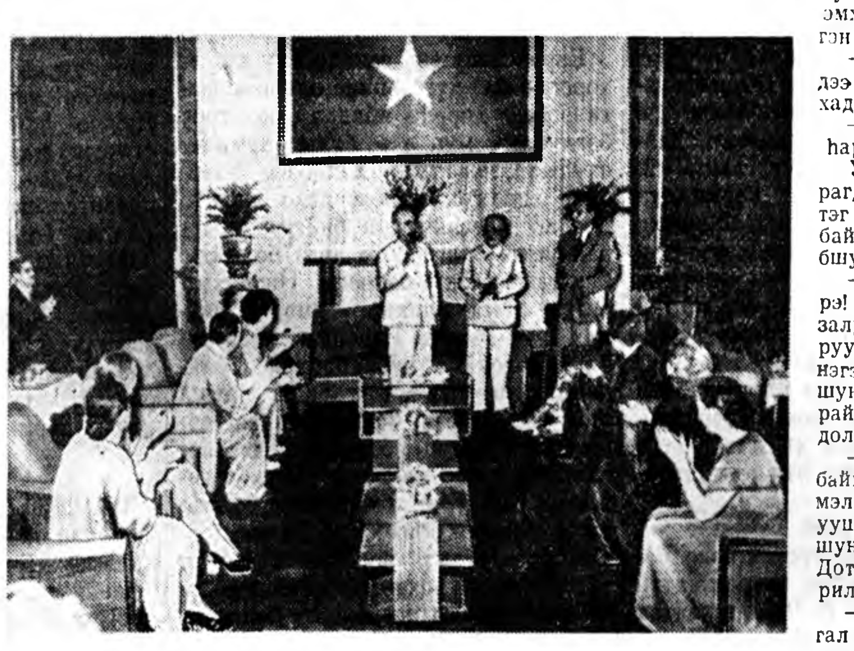
— «Танай дунда хэды комсомолецүүд байнаб, бодогты!» — гэхэдэнь, делегациин бүхы комсомолецүүд бодобо. Эгээ залуу комсомолка болохо Башкирска ансамблиин солистка Зилару Аюповае Хо Ши Мин хажуудаа даллажа асараад, баһал хоёр хасарыень таалаба. Иигэжэ түрэһэн эсэгэ мэтээр угтажа байхадань, сэдьхэлдэ хэды һайхан бэ даа!

— Таанад угаа олон байнат. Инхэдээ бүхы комсомолецүүдые таалаба гээшэб, — гэжэ Вьетнамай арад зоной вождиин хэлэхэдэ, бидэнэр бүри шангаар альгаа ташабабди.

Удаань Хо Ши Мин уулзалгаяа үргэлжэлүүлэн:

«Арадай фронтын президент болохо, ажалшадай партиин ЦК-гэй гэшүүн, советскэ-вьетнамска арадуудай хани барисаанай общественэ түрүүлэгшэ Дон Дык Тхангтай танилсагты. Энэтнай 17 жэл соо түрмэдэ һууһан, тиимэһээ түрмэдэ һууха талаар рекорд сохиһон байха».

Тиихэдэнь буурал сагаан толгойтой сэсэн нюдэтэй үбгэн бодожо ерээд, бултандамнай дохижо мэндэшэлбэ. Тиигээд Хо Ши Минтэй зэргэлээд зогсобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Вьетнамска Демократическа Республикын Президент Хо Ши Мин оорынгоо резиденци соо Советскэ Союзай Культурын делегацитай уулзажа байна.

— Энэмнай Ажалшадай партиин генеральна секретарь Труонг Шин гээшэ, — гэхэдэнь, сэсэнэйлэ сэсэн гэхээр, харасань хурса, зоримгой хүн һууриһаа бодобо. Эдэмнай манние гэшхүүр дээрэ угтажа гараһан байгаа. Бултантай холилдоод хүнһөө илгарангүй, юрын лэ хүндэшэ хүнүүд ябахадань, иимэ ехэ зонууд ябана гэжэ хэн тааха бэлэй.

Хо Ши Мин танилсалгые үргэлжэлүүлэн: «Эдэ һуугаашатнай Вьет гэдэг профсоюзын ЦК-гэй түрүүлэгшэ, тэрэ нүгөөдэнь культурын министр болохо Хуанг Мин Зам гээшэ», — гэжэ хоёр нүхэртэй танилсуулба. Вьетнамай президент Хо Ши Мин хани нүхэдтэеэ, министрнүүдтэйгээ, секретарьнуудтайгаа танилсуулба.

«Энэ байра түрүүндээ французска губернаторай, тиигээд японой этигэмжэтын, тэрэнэй удаа гоминданай, эгээ һүүл багаар император Бао Дайн ордон үргөө байгаа, мүнөө бидэнэй эзэлээд байхые харанат. Тэрэ үедэхи манай байра эндэһээ хэдэн кварталай саана байдаг Ханойн түрмэ һэн. Тиихэдэ энэ Дон Дык Тханг гэгшэтнай залуугаар түрмэдэ ороод, сагаан толгойтой үбгэн болоод, гараа һэн».

Иигэжэ ехэ шогтойгоор хэлэһэнэйнгээ удаа: Банан лэ ехээр баригты! Танай тэндэ ургадаггүй ха юм. Мандашни тон элбэг бшуу» — гэнэ. Иимэ ямаршье ямбашалал, ёһололгүйгөөр уулзалгамнай үнгэрнэ. Бидэнэр гэртээ байһан шэнгеэр зоримгой, хүхюу юумэд һанаһан бодоһоноо бултаень хэлсэнэбди. Нилээдгүй удаан һуубабди.

— Зай, хүбүүд, басагад, гэртээ ошожо амарагты даа. Үсэгэлдэр яһала ажаллаат. Мүнөө үглөөгүүр эртээр бодобот,—гэжэ хэлэһээр Хо Ши Мин бодожо, конфетэ болон жэмэстэй ехэ табаг бараад, бултанаймнай урда асарна. Би президенттэй зэргэлээд ойрохон байгаа һэм. Намайе хараад:

— Амасагты, — гэжэ хүндынгөө юумые һарбайба. Тэрээн сооһоонь минии гансахан банан абахадамни: «Үгы ехээр абагты, хармаандаа хэгты», — гэжэ хэлээд, адха конфет абажа хармаандам хэбэ. Тэрэ конфетыень заатагүй гэртээ хүргэжэ асархаб гэжэ шиидээб. «Хо абгаймнай бэлэг», — гээд үхибүүдтээ үгэхэб. Уулзалганай эсэстэ дүрэеэ абхуулхаяа булта газаа гарабабди. Хүн бүхэн Хо Ши Минтэй зэргэлжэ һууха хүсэлэнтэй.

— «Зай иигээд, эгээ түрүүн элүүр мэндэ ябажа, ажалдаа амжалта туйлахыетнай хүсэнэб»,—гэжэ Хо Ши Мин бултантаймнай налагай зохидоор энеэжэ, гараа барилсаад, һооргое ордон руугаа ороо һэн.

Байрадаа тэхэрижэ ябахадаа гоё һайхан сэсэрлиг садта оробобди. Тэндэнь үндэр һайхан пальманууд, манго болон бэшэ бусад дулаан ороной ургамалнууд байна. Эдэ бүгэдын хэды үзэмжэтэй һониншье һаань, президенттэй уулзаһанаа, Вьетнамда «Хо абгай» гэлсүүлдэг, һайн һайхан заитай, сэсэн мэргэн хүнэй түхэл шарай, абари зан бултанаймнай нюдэндэ үзэгдэнэ.

«Эрхэ сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалые тогтоохын түлөө таба, арба, хорин жэл, хэды жэл хэрэгтэй болоноб, тэды жэлдэ тэмсэхэбди.» — гэһэн эрэлхэг зоригтой үгэнүүдынь дэлхэй түбиие дүүрээ һэн

Хо Ши Минэй нэрэ вьетнам арадай революционно сүлөөрэлгын түүхэтэй нягта холбоотой. Империалистнуудай хүлһэншэдтэ зэрлиг муухайгаар мүрдүүлжэ, халуун түмэрөөр хайрууулжа, улаан шуһаа адхажа байһан вьетнам солдат. «Хо абгай..» гээд, һүүлшынгээ ами табигша һэн. Хо Ши Минэй нэрэ дурдан Вьетнамай сэрэгүүд добтолгодо орогшо һэн. Хо Ши Минэй нэрээр Вьетнамай сэрэгүүд Дьен Бьен Фудэхи французска армиин шэлэмэл дивизинүүдые бута сохёо һэн. Хо Ши Минэй хүтэлбэри доро вьетнам арадай хойто талынхид илалта туйлаа.

—Хо Ши Минэй үнэн нэрэнь Нгуен Синг Кунг гэжэ юм. «Хо Ши Мин» гэжэ «Сэсэн ухаатай», «Ухаажаһан» гэһэн нюуса нэрэнь юм, — гэжэ нүхэр Дот Тхи манда хэлэжэ ороно. — Залуу наһанһаа матросоор хүдэлжэ, дэлхэйн бүхы портнуудаар шахуу Хо абгай ябаа юм. Францида удаан байгаа. Тэндэ хүдэлмэрилхэдөө, өөроо ном үзэдэг, ород, немец хэлэ үзэжэ, Маркс, Энгельс, Ленин, Сталинай гайхамшагта зохёолнуудые уншаһан байха юм.

1920 ондо Францида Коммунистическэ парти эмхидхэгдээ һэн. Тиихэдэ Хо Ши Мин Францын түрүүшын коммунистнуудай нэгэниинь юм, 1924 ондо Нгуен Ай Куок гэжэ нэрэтэй болоод, Хо Ши Мин Вьетнамаа ерээ һэн...

...Хо абгай манай Вьетнамай коммунистическэ партиие эмхидхэлсэгшэдэй нэгэн байна..»

—Хэдыдэ эмхидхэгдээ бэлэй?—гэжэ асуухадамнай.

—1930 оной январь һарада—гэбэ.

Урдамнай нуур харагдашаба. Городой тэг дунда шахуу нуур байха. Һонирхолтой бшуу.

—Харагты, тэрэ тэрэ! Крокодил!—гээд, залуушуулай нэгэн уһа руу зааба. Нээрэйшье нэгэ юумэн уһа руу шунгаа хэбэртэй. Нуурай нюруу сахаригтан долгитожо байна.

— Юун крокодил байха һэм даа. Томо мэлхэй сэбэр агаар уушхандаа хаагаад шунгаба бэзэ, — гэжэ Дот Тхимнай тайлбарилна.

—Нээрэйшье, Байгал шэнги сэбэр тунгалаг, уһатай энэ нуурай эрьедэнь ошоод харахада, оёорорнь мэлхэй хэбэртэй бүнхэгэр бараан юумэнүүд харагдана, заримаыннь мүлхинэ хэбэртэй, «Эртэ урда сагта һэн ха, гэжэ манай арад хэлсэдэг, — гээд. Дот Тхи хоорэжэ эхилнэ, — Ле Лой гэжэ нэрэтэй загаһашан энэ нуурта нэгэтэ губшууреа хаяа һэн ха. Тэрэ үедэ Вьетнам харнин эзэрхэгшэдэй дарлалта доро байгаа. Ле Лой загаһашанай губшуураа татажа гаргахадань, загаһан ороогүй, харин нэгэ һэлмэ татагдан гараад, «намайе барижа, харнин дайсадаа дарыш» гэһэндэл наранай гэрэлдэ туяа һолонго татажа байба. Ле Лоймнай тэрэ һэлмэ бaряад, дарлагдаһан арадаа ударидажа, хари газарай эзэрхэгшэдые үлдөө юм. Арад зон тэрэ загаһашанаа хаан болгоод, Ле Тай То гэжэ нэрлээ гэхэ...

Удаань мянган жэлэй саада тээ баригдаһан найман самсаал-ханатай, үндэрынь гэжэ табяад сажан болохо хэрэм харуулба. Энэ хэрэмые тойрожо бодхоогдоһон Ханой городой, вьетнам арадай туужа түүхыень хөөрэбэ.

Мянгаад гаран жэлэй түүхэтэй вьетнам арад хэдэ дахин харнин эзэрхэгшэдэй урдаһаа тэмсэн бодоһон байна.

— «Хоёр эгэшэнэрэй сүмэ» гэжэ байха. Тэрэтнай баһал харнин эзэрхэгшэдые дараһан, тэмсэл ударидагша эгэшэ дүү хоёрто зорюулһан юм, — —гээд Дот Тхи баруун тээшэнь заагаад, саашань үргэлжэлүүлнэ. — Хоёр эгэшэнэрэй сүмэһөө хойшоо гарахадатнай «Шархатаһан зүрхэнэй гудамжа» гэжэ үйлсэ бии. Тэрэ үйлсэдэтнай анхан Ханой городые тойруулаад баряатай байһан шулуун ханын Хойто хаалга—үүдэнэй һандархай үлэгдэл байха. 1872 оной апрелиин 4-дэ Вьетнамые эзэмдэн мүлжэхэ гэжэ добтолһон французска эзэрхэгшэд-колонизаторнуудай томо аматай буугай түрүүшын һомон тэрэ Хойто хаалгада бууһан юм. Французска колонизаторнууд добтолходоо Ханой городые ехээр һандаргаһан, һүйдхэһэн байгаа. Тэрэ үеһөө хойшо Фан Дин Фун үйлсэ — «Шархатаһан зүрхэнэй гудамжа» гэжэ нэрлэгдээ юм...

Хэршье удаан Дот Тхидээ нижэ хөөрүүлхэ, Ханой городой түүхэтэ газараар ябаха зон һэн бэзэбди. Гэнтэ Дот Тхи нэгэ юумэ мартаад һаһаһандал, гараа үргөөд: — Зай, нүхэд, ошожо амарагты, үдэшэлэн Посольстводотнай үнгэргэгдэхэ Октябрьска революциин ойдо зорюулһан уулзалганда уряалтайт, үглөодэр манай Вьетнамай культура, искусствын ажал-ябуулагшадтай уулзахат, Хо абгай таанадые ошожо амарагты гээ һэн бшуу, — гээд, маанадаа байра тээшэмнай дахуулба.

Теэд зүб даа, Хо абгайн үгэ дуулангүй байжа болохогүй.

Посольствымнай уулзалганда хэд ерэхэнь хаб? Магад Хо абгай ерэхэ байжа болоо. Үглоодэр Вьетнамай поэдүүдтэй, уранзохёолшодтой, артистнуудтай, дуушадтай уулзахабди. Вьетнамай культура, искусство, уран зохёол тухай юу мэдэхэбиб. Ягаашье муу гээшэб даа: ябаһан, ерэһэн орон нютагай, арад зон тухай гүнзэгыгоор юумэ мэдэхэгүй гээшэ..., — гэхэ мэтэ бодолнууд минии толгойе эзэлнэ.

(Үргэлжэлэлынь хожомой номерто гараха)

*) Үргэлжэлэл. Эхниинь манай газетын январиин 14, 17, 22, 25 ба 27-ной номернуудта.

Советскэ загаһа барилгын суднануудые Норвежскэ засагаархидай бариһан тушаа

Норвежскэ далай дээрэ сельди барижа ябаһан «Тамбов» гэжэ урадхуул базые ба загаһа барилгын хэдэн траулернуудые энэ оной январиин 30 ба 31-дэ норвежскэ харуулай суднанууд баряа гэжэ мэдээжэ болоо. Эдэ суднанууд норвежскэ территориальна уһан дээрэ ябаа гэжэ шалтаг баряад, тэдэниие бариһан байха юм.

Норвежскэ территориальна уһанай ба Норвегиин загаһа барилгын зонын хилые эбдэхэгүй гэһэн шанга заабари Норвежскэ далай дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан загаһа барилгын суднануудай капитануудта үгтэһэн байгаа. Советскэ загаһа барилгын суднанууд ябажа байһан газараа наринаар тодорхойлхын тулада хэрэгтэй болодог приборнуудаар хангагданхай юм. Баригдаһан суднануудай капитануудай мэдээсэһэнэй ёһоор эдэ суднанууд баригдаха үедөө норвежскэ территориальна уһанай газаа тээ ябаһан байна гэжэ СССР-эй Загаһанай промышленностиин министерство мэдээсээ.

Далай дээрэ загаһа барижа ябаха үедөө сагай уларилай эрхэ байдал дээрэһээ ябаһан газараа суднануудай тодорхойлходонь бэрхэтэй болодог зарим ушар тохёолдодог ба тэрээн дээрэһээ суднануудай ябажа байһан газарые тодорхойлхо талаар алгасалдаан гарадаг байха юм.

«Тамбов» гэжэ урадхуул базые ба загаһа барилгын хэдэн траулернуудые норвежскэ хилын харуулай засагаархидай бариһан ушарые буруу ойлголсоһон ябадал болоно гэжэ тоолохо зуураа, СССР-эй Загаһанай промышленностиин министерство хадаа норвежскэ засагаархид энэ асуудалые түргэнөөр хаража үзөөд, баригдаһан суднануудые сүлөөлхэ бэзэ гэжэ тоолоно.

Индидэ Советскэ Союзай эльгээһэн бэлэг

ДЕЛИ, февралиин 1. (ТАСС). «Ставрополь» гэжэ советскэ теплоход Одессэһээ Бомбейн портдо ерээ гэжэ «Хиндустан стандард» газетэ мэдээсэнэ. Индидэ Советскэ Союзай бэлэг үгэһэн хүдөө ажахын машинануудай түрүүшын бүлэгые энэ теплоход Индидэ абаашаа. Тэдэ машинануудайнь тоодо самоходно комбайнууд, гусенична тракторнууд болон нүүдэл мастерскойнууд ороно.

Шэнээр байгуулагдаха гүрэнэй фермэдэ эдэ машинанууд хэрэглэгдэхэ юм.

„Уласхоорондын түгшүүрил һулаpуулха зорилготой дурадхалнууд“

„Юманите“ газетын тайлбари

Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ Консультативна Комитедэй шиидхэбэрие хэдэн олон оронуудай олониитэ һайшаагаа гэжэ «Юманите» газетэ январиин 31-дэ бэшэбэ. Германиин алишье хубиин ородог зонодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэмжээе хизаарлаха ба хинаха хэмжээнүүдые хамтаараа абаха тухай НАТО-гэй гэшүүн оронуудай ба Варшавска договорто хабаададаг оронуудай үгээе ойлголсоо һаань, энэ шиидхэбэри бүри ехэ удхатай шиидхэбэринүүдые саашадаа абаха хэрэгтэ үльгэр жэшээ боложо үгэхэ һэн гэжэ газетэ заана.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэмжээе хизаарлаха ба хинаха тусхай зоно Европодо байгуулаа һаа, таарамжатай гэжэ һанамжалжа байһан тухайгаа 1955 оной июльда Женевскэ зүблөөн дээрэ английска правительствые толгойлогшо Иден хэлэһэн байгаа. Хожомынь баруун гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд энэ дурадхалһаа арсаһан байха юм гэжэ «Юманите» газетэ һануулна.

Европейскэ энэ зонодо буу зэбсэг хороохо ба хүн зониие олоор хюдаха зэбсэг хорихо ябадал бодотоор бэелүүлхэ, мүн эдэ бүхы хэмжээнүүдые бэелүүлгын хойноһоо наринаар хиналта хэжэ шадаха инспекционно миссинүүдые байгуулха тухай үгээе ойлголсохо арга боломжо бии гэжэ газетэ бэшэнэ. Иимэ хэлсээнэй удхашанар ямар байха һэм гэхэдэ, Европын хоёр хуби боложо хубааранхай байһанһаа уламжалан гарадаг аюул бага болохо һэн. Франци хадаа германска үһөөгөө абагшадай хизаарлашагүй ехээр зэбсэгжэлгэһээ уламжалан гай түбэг тохёолдожо болохо гэжэ айхаяа болихо һэн. Гадна, германска асуудал шиидхэхэдэ бүри таарамжатай эрхэ байдал бии болохо һэн гэжэ газетэ мүн лэ бэшэнэ.

Эб найрамдал бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан эдэ дурадхалнуудые французска шэнэ правительство эдэбхитэйгээр дэмжэхэ ёһотой гэжэ «Юманите» эрилтэ табина.

(ТАСС).

Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай Бирма худалдаа наймаа эрхилнэ

Советскэ Союзһаа, Чехословакиһаа, Германска Демократическа Республикаһаа болон Венгриһээ дүрбэ миллион шахуу фунт стерлингын машинанууд, промышленна түхеэрэлгэнүүд, барилгын материалнууд болон хэрэглэлэй эд бараанууд һаяар абтахаар хүлеэгдэнэ. Эдэ товарнуудые Бирмын хангалгын министр Бо Мин Гаунг түрүүтэй худалдаа наймаанай мисси Советскэ Союзда, Чехословакида, ГДР-тэ ба Венгридэ һаяхан ошохо доо худалдажа абаһан байгаа гэжэ «Нью таймс оф Бирма» гэжэ газетэ январиин 31-дэ мэдээсэбэ.

(ТАСС).

ДРВ-гэй ба ГДР-эй хоорондо хэлсээн баталагдаба

Вьетнамай Демократическа Республикын ба Германска Демократическа Республикын хоорондо январиин 30-да Ханойдо хэлсээн баталагдаа гэжэ вьетнамска информационно агентство мэдээсэнэ. Энэ хэлсээнэй ёһоор ГДР хадаа үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ хэдэн предприятинуудые барихада хэрэгтэй болохо техническэ түхеэрэлгэнүүдые 1955—1956 онуудта Вьетнамай Демократическа Республикада түлөөһэгүйгөөр үгэхэ болоо.

(ТАСС).

Кипртэхи байдал

ЛОНДОН, февралиин 1. (ТАСС). Кипрын элдэб городуудта нэгэ талаһаа—һурагшадай, нүгөө талаһаа—сэрэгүүдэй ба полициинхидэй хоорондо үсэгэлдэр тулалдаан болоо гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Никозиһоо мэдээсэнэ. Кипрые Грецитэй нэгэдүүлхэ тэһэн уряатайгаар һурагшад демонстрацида гараһан байгаа. Кирени портдо һурагшад солдадуудые шулуугаар шэдээ. Солдадууд болон полициинхид нюдэндэ нёлбоһо гүйлгэдэг газ болон шиидамуудые хэрэглээ. Тиин табан хүн шархатаа. Никозиһоо баруун тээшээ байдаг Морф гэжэ һууриида демонстраци хэгшэдые полициинхид шиидамаар сохин намнажа тараагаа. Хоёр һурагша шулага сохюулаа, 7 хүн арестовалагдаа.

Никозидо һурагшад демонстраци эмхидхээд, греческэ национальна дуунуудые дуулан үйлсэнүүдээр ябаа. Никозидохи греческэ бүхы һургуулинууд хаагданхай байгаа.

Английска наймаашаниие шархатуулһанайнь түлөө 22 наһатай Андреас Деметриу гэгшые саазалан алаха гэһэн приговорой гаргагдаһанһаа уламжалан Кипртэхи үймөөн дахяад ехэдээ.

Кипрын хүн зондо эсэргүүгээр хэгдэжэ байһан хашалта хэһээлтые английска түрүү олониитэ ехээр зэбүүрхэн буруушаана. Английска профсоюзуудай хэдэн ажал-ябуулагшад бэшэг тунхаглаа. Тиигэжэ Кипрын патриодуудта талархажа байһан тухайгаа тэдэнэр бэшэг соогоо элишэлэн мэдүүлээ. Тус бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. «Онсо байдалые дары болюулха, политическэ хэрэгүүдээр гэмнэгдэн хаагдаһан бүхы хүнүүдые сүлөөлхэ, Кипрһээ английска сэрэгүүдые гаргаха, засаг түрэеэ өөһэдөө шэлэн олохо эрхэ Кипрын хүн зондо олгохо тухай» Кипрын хүн зоной гаргажа байһан хүсэлэл оролдолгые английска профсоюзна ажал-ябуулагшад дэмжэнэ.

Кипр тухай асуудалые гуримшуулха зорилгоор Англиин оруулһан дурадхал Кипрын хүн зоной хүсэл эрмэлзэлгэдэ тааралданагүй гэжэ эндэ онсо тэмдэглэгдэнэ. Англи хадаа аралай зоной өөрыгөө тодорхойлхо ябадал хараалһан конституцитай болохые Кипртэ дурадхаһан байбашье, тэрэнь колониальна ёһо гуримые хубилгахагүй байна. Тэрэ мүртөө Кипр дээрэхи сэрэгэйнгээ базые үлөөхые Англи хүсэнэ.

Франциин Национальна суглаанда

Национальна суглаанай январиин 31-нэй заседани үдэшэ орой болотор үргэлжэлөө. Ги Моллегэй правительственна декларациин һүүлээр үгэ хэлэлгэ болоо. Шэнэ правительствын программада болон составта ямараар хандажа байһан тухайгаа парламентска элдэб группануудай түлөөлэгшэд хэлэһэн байна. Баруунай үзэл баримталдаг томо группануудай нэгэн бологшо «Бэеэ даанхай республиканецуудай» түлөөлэгшэ Поль Рейно хадаа урда тээнь олонхи һуури эзэлжэ байһан партинуудтай хэлсээ хэхэһээ арсаһанайнь түлөө «Республиканска фронтын», (правительство байгуулһан социалистнуудай, радикалнуудай ба бусад зарим жэжэ группануудай коалици) хүтэлбэрилэгшэдые шүүмжэлһэн байна.

Гэхэ зуура, баруунай үзэл баримталдаг бусад группануудайхидал адли, «бэеэ даанхайшуулай» группа нэгэн һаналгүй байна. Эсэстэнь «бэеэ даанхайшуул», мүн «Зүүнэй үзэл баримталдаг республиканецуудай нэгэдэл» голосованиин болоходо һаналаа бариһан байха юм. Баруунай үзэл эгээн ехээр баримталдаг группа бологшо «Союз ба французска ахадүүгэй нэгэдэл» («Пужадын хүдэлөөн») правительствые буруушаажа голосовалхабди гэжэ мэдүүлээ. «Социальна республиканецуудай» группа шэнэ правительствые толгойлогшын эрхэ түлөөлэлгые баталхын түлөө голосовалха гэжэ шиидэһэн байна.

Национальна суглаанай зүүнэй үзэл баримталдаг олонхидто түшэглэдэг правительство байгуулхын тулада оролдолго гаргахаар Коммунистическэ партиин бэлэн байһан тухай компартиин парламентска группын түрүүлэгшэ Жак Дюкло һануулаа. Тиин коммунистическэ парти хадаа өөһэдынгөө депутадуудай олон байһан дээрэһээ правительствые толгойлхо эрхэтэй байһан болобошье, правительствые байгуулхые социалистда даалгахые президентдэ дурадхаһан байгаа. Арадай фронтын правительствода эсэргүүсэн тэмсэхын тулада хархис партинууд бүхы оролдолгоёо зорюулна, эдэ мэхэ гохонуудыень буруу һүргэхын тулада зүүнэй үзэл баримталдаг партинууд нэгэн һаналтай байха ба һунгагшадай үмэнэ абаһан уялгануудаа шууд сэхээр дүүргэхэ ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ.

Алжир тухай асуудал эгээн хойшолуулашагүй асуудал болоно. Тэрэниие шиидхэхын тулада имагтал гансахан арга бии. Алжирска арадай бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэдтэй хэлсээ хэхэ хэрэгтэй. Алжирска арадай национальна хүсэл эрмэлзэлгын мэдэрэгдэдэг болохын түлөө коммунистическэ парти оролдолго гаргаха байна гэжэ Дюкло саашань хэлээ.

Европодо бүлэглэлнүүдые байгуулха түсэб буруушааха зуураа, Зүүн зүгэй ба Баруун зүгэй оронуудай харилсаа һайжаруулхын тулада Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха договор баталха хэрэгтэй гэжэ Дюкло хэлээ. Буу зэбсэг хурааха тухай асуудал өөрынгөө деклараци соо Ги Моллегэй түрүүшын һууридa табиһан баримтые тэрэ һайшаагаа. Юуб гэхэдэ, мүнөөнэй эрхэ байдалда германска асуудалые шиидхэхэ бэрхэтэй байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Социально-экономическа асуудалнууд тухай хэлэгдэһэн деклараци бүлэг тушаа Дюкло иигэжэ мэдүүлээ. Олониитэ ажалшадай байдал һайжаруулха тухай Ги Моллегэй абаһан уялгые коммунистнууд анхаралдаа абана. Үргэн олониитын хүсэл эрмэлзэлгые Ги Моллегэй правительствын бүринөөр харюулжа шадахагүй байбашье, үргэн олон арад зоной эрмэлзэлтэ зүүнэй үзэл хүсэдөөр баримталхые ойрын саг соо баадхаха байһандань этигэдэг туладаа Ги Моллегэй эрхэ түлөөлэлгые баталхын түлөө коммунистнууд голосовалха байна гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ Дюкло хэлээ. Бусад группануудай хэдэн түлөөлэгшэдэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр Ги Молле тобшо харюу үгөө. Правительствые толгойлогшо Ги Моллегэй эрхэ түлөөлэлгые баталха тухай асуудалаар голосованиин болохын урда тээ парламентска группануудай зүблөө хэхын тулада түрүүлэгшэ дахяад забһарлалга соносхоо.

(ТАСС).

* * *

ПАРИЖ, февралиин 1. (ТАСС). Социалистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэ Ги Моллегэй байгуулһан французска шэнэ правительствын программа болон состав Национальна суглаанай олонхиин голосоор һайшаагдаа. Ги Моллегэй эрхэ түлөөлэлгые баталхын түлөө 420 депутат, арсажа 71 депутат голосовалаа. 83 депутат һаналаа баряа.

ПАРИЖ, февралиин 1. (ТАСС). Французска шэнэ правительствые толгойлогшо Ги Моллегэй эрхэ түлөөлэлгые баталха тухай асуудалаар Франциин Национальна суглаан дээрэ болоһон голосовани тушаа иимэ мэдээ Франс Пресс агентство дамжуулаа. Эдэ эрхэ түлөөлэлгыень баталхын түлөө коммунистнууд, социалистнууд, радикалнууд, ЮДСР-эй («Эсэргүүсэлтын демократическа ба социалистическэ союз»), МРП-эй («Арадай революционно хүдэлөөн»), «Социальна республиканецуудай», «Зүүнэй үзэл баримталдаг республиканецуудай» гэшүүдэй олонхинь ба бусад зарим парламентска группануудай түлөөлэгшэд голосовалаа. Ги Моллегэй эрхэ түлөөлэлгые баталхые арсажа пужадистнууд, «Бэеэ даанхай республиканецуудай ба социальна ябуулгын таряашадай группын» нэгэдэлэй 14 гэшүүн, парламентска бусад группануудта дүтэрхы үзэл баримталдаг зарим депутадууд голосовалһан байна.

Голосованиин үедэ һаналаа бариһан депутадуудай тоодо «Бэеэ даанхай республиканецуудай ба Социальна ябуулгын таряашадай группын нэгэдэлэй олонхи гэшүүд, МРП партиин 9 гэшүүн ба парламентска бусад группануудай хэдэн депутадууд ороно.

Патет-Лаогой отрядуудта эсэргүү зэбсэгтэ добтолго хэгдэнэ

ХАНОЙ, февралиин 1. (ТАСС). Патет-Лаогой отрядуудта лаотянска королевскэ сэрэгүүд һүүлэй үдэрнүүдтэ бүри олоор добтолго хэдэг болоо гэжэ вьетнамска информационно агентство дамжуулна. Муонг-Пеунһээ хойшоо 10 километртэ байдаг Гуйэ-Сайда добтолхотоёо хамта, королевскэ сэрэгүүд бусад олон газарнуудта байһан Патет-Лаогой частьнуудые январиин 27-до добтолоо. Январиин 28-да королевскэ сэрэгүүд дахяад добтолго хэжэ, Муонг-Пеунһээ баруун урда байдаг Насамонгһоо хоёр километрын газарта байдаг хадые эзэлээ.

Лаотянска королевскэ сэрэгүүдэй олон пунктнуудта нэгэн доро добтолго хэһэн ушар Патет-Лаогой частьнуудай байһан Фонг-Сали ба Сам-Неа зонодо ехээр добтолхоёо тэдэнэй бэлэдхэл хэжэ байһые харуулна гээд вьетнамска информационно агентство мэдээсэнэ.

Англо-американска хэлсээн Вашингтондо эхилбэ

ВАШИНГТОН, февралиин 1. (ТАСС). Гадаадын политическэ асуудалнуудаар США-гэй президент Эйзенхауэрэй ба Англиин премьер-министр Иденэй хоорондо январиин 30-да Вашингтондо хэлсээн эхилээ. США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес, английска гадаадын хэрэгүүдэй министр Ллойд хэлсээндэ хабаадалсана.

Дунда-Востогтохи байдал январиин 30-най зүблөөн дээрэ хэлсэгдээ гэжэ хэлсээндэ хоёр талаһаа хабаадаһан делегацинуудай тусхай түлөөлэгшэд зааһан байна. «Мүнөө дээрээ ямаршье шиидхэбэри абтаагүй, мүн ямар нэгэн тобшололшье хэгдээгүй. Энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдэхэ юм» гэжэ тэдэнэр мэдүүлээ. Дунда Восток тушаа США-гэй ба Англиин хоорондо гарадаг арсалдаанууд тухай баруун оронуудай хэблэл бэшэдэг байһан ба мүнөөшье бэшэһээр. Гэхэ зуура, США-гэй ба Англиин хоорондохи арсалдаан «тон багахан» хэбэртэйгээр этигүүлхэ гэжэ делегацинуудай түлөөлэгшэд оролдоно. Зүгөөр дурсагдагша мэдүүлгын ёһоор, тухайлхада, Дунда Восток тушаа ябуулагдаха американо-английска хамтын политика һаяар зохёогдохо байна гү гэжэ корреспондентнүүдэй табиһан асуудалнуудта эдэ түлөөлэгшэд тайлбари үгөөгүй.

Балтиморто городской транспортын хүдэлмэришэдэй забастовко болобо

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 1. (ТАСС). США-гэй томо городой нэгэн бологшо Балтиморто автобусно транспортын хүдэлмэришэд забастовко соносхоо. Тэдэнэр үдэр бүри 200 мянга шахуу хүниие шэрэдэг юм. Забастовко хэгшэд салин хүлһэ нэмээхые эринэ гэжэ Юнайтед Пресс агентство мэдээсэнэ.

Городой залуушуул амаралтын үдэр. А. Хайдуров

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГТА

КОЛХОЗНИГУУДАЙ УЯЛГА

КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд суглаан дээрээ үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ һайшаагаа.

Хонишон Д. Цыцгунова суглаан дээрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Зургаадахи табанжэл соо нарин ба нарибтар нооһотой хони саашадань олоор үсхэбэрилхэ гэжэ хараалагдана. Мүнөө манай отара 200 гаран хурьга абажа, һайнаар түлжүүлхэ зорилготой.

Үгэ хэлэһэн бусад малшад энэ проектые үнэн зүрхэнһөө һайшаагаа. Малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ, 100 хонин бүриһөө 100 хурьга абаха, үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һааха уялга колхознигууд абаа.

ХААЛТА БАРИГДАНА

Хэжэнгэ гол дээрэ шулуун хаалта баригдажа байна. Энэ хаалта Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 2000 гаран гектар бэлшээриин, сабшалангай ба огородой газар уһалха арга олгохо юм.

Малшадай хүсөөр саб... гай газар дээрэ 600 тон... шэбхэ шэрэгдээ. Мүн 16... тар тарянай газар дээр... тогтоогдобо.

А. Жамба...

ЭРХИМ ГАХАЙШ...

Чесаныи сомоной «К... низм» колхозой гахайша... шанова 1953 онһоо гах... наар хүдэлмэрилнэ. Нүх... шанова гахайнуудаа... тарганаар, нэгэшье х... гүйгөөр ондо оруулдаг... ондо Машанова 1300 ... үдэртэй боложо, 2500 ... мүнгэ, 20 центнер талха... тоһо ба бусад продукт... абаһан байна.

МЕХАНИЗАТОР ДУРАКОВОЙ АЖ...

«Коммунизм» ко... ажалшад түрэл партиин... съездые ажалай эрхим ... татайгаар угтажа байна... торист Василий Дураков... мунизм» колхозой ма... «ДТ-54» трактораар үб... лоомо зөөхэ зуураа, үд... гөө даалгабариие 15... процент дүүргэнэ.

Д. Нико...

Үбэлэй спартакиада болобо

«Трудовые резервы» гэжэ һайндуранай спортивна обществын үбэлэй спартакиадада конькишадай, санашадай ба волейболистнуудай 13 команда хабаадалсаа.

Спартакиадын түрүүшын үдэртэ 4—10 километртэ эдиршүүлэй эстафетэ үнгэргэгдэбэ. 11 часта эхилһэн энэ урилдаанда № 15 ФЗО-гэй эдир санашад түрүүлжэ, эстафетээ 3 час, 10 минута 31 секунда соо дүүргээ. Тэдэнэй удаа түмэр замай 1-дэхи училищиин санашад ерэбэ. № 8 ФЗО-гэйхид гурбадахи һуури эзэлээ.

Спартакиадын хоёрдохи үдэрынь болоһон 15 километрын урилдаанда хүдөө ажахые механизацилгын 3-дахи һургуулиин санашад Кочмарёв (1 час, 5 минута, 57 секунда) түрүү һуури эзэлээ, Ткач... хи һуури, Пермяков (хүд... механизацилгын 4-дэхи һу... 3-дахи һуури эзэлбэ.

Эхэнэрнүүдэй дунда 5... рын урилдаанда түмэр за... ческэ училищиин һурагш... 1-дэхи һуури, Каплина (... хоёрдохи һуури эзэлээ.

Конькигаар Михайлов... «Трудовые резервы» общес... пионой нэрэзэргэ абаба.

Волейболоор түмэр зам... училищиин команда түр... эзэлһэн байна.

Спартакиадада түмэр за... училищиин ба № 8 ФЗО-... данууд түрүү һууринууды... дамжуулгын шанда хүрт...

А. И...

Шатараар Улан-Удын түрүү һуури эзэлхын түлөө

Шатараар городой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Мүрысөөндэ хабаадажа байһан 17 шатаршадай тоодо республикын бэрхэ шатарша эхэнэрнүүд Николаева, Гармаева гэгшэд оролсоно.

Нэгэдэхи түүртэ долоон уулзалга болобо. Николаева шанга тэмсэлэй һүүлдэ Мамиловта шүүгдээ. Паровозо-вагонно заводой түлөөлэгшэ Дондубон Шадринада, Мясников Аюрзанайнда шүүгдээ. ... зооветинститудай студент... вые, Авраев Крыловые шү... на.

Улан-Удын һурагшад... бэрхэ шатаршан Хамаган... цовые шүүгээ. Цыденов... хоёр тэнсэбэ.

Нэгэдэхи түүртэ наада... таршад хожом уулзаха.

А. И. ...

СҮҮД

Ниитын зөөри хулгайлагшад хэһээгд...

Цыремпилова Цыбжит Сономовна Закаменай аймпотребсоюзай хозмагта наймаалагшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, кооперативна зөөриие үрилтэ хэжэ ба үбэршэлжэ байгаа. Хамта дээрэнь 7033 түхэриг 75 мүнгэнэй зөөри тэрэ хулгайлжа абаһан байна.

Ториин аймагай арадай сүүд Цыремпиловае заһан заларуулгын ажалай лагерьта 9 жэлэй туршада хүдэлмэрилхөөр сүүдлэё. Арадай сүүдэй шиидхэбэриие БМАСС... ховно сүүд баталаа.

* * *

Закаменай аймагай Мо... рэмжэтэ колхозой гэшүүд... Соктоева гэгшэд колхозо... ороо һо хулууһанайнгаа т... риин аймагай арадай сүү... лээр сүүдлүүлээ.

БМАССР-эй Верховно ... шиидхэбэриие тэрэ занда... һан байна.

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын февралиин 1-нэй номерой 2-дохи нюурта толилогдоһон «1956—1960 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проект тухай» гэһэн, областной партконференциин хүдэлмэри тух... соо хоёрдохи колонкын ... заһта «1960 ондо 854 м... тар» гэжэ уншаха.

Редактор Д. Л. ЛОБ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина. 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59 пропаганды и перевод... культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00678.

Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР.

Зак...